

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5
Telefon interurban 113

Cena inzeratom. cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrti stran
Din 500.—, 1/16 strani Din 250.—,
1/32 str. Din 125.—. Mali ogla-
si vsaka beseda Din 120.—

Proglas

Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

**Mojemu dragemu narodu!
Vsem Srbom, Hrvatim in Slovencem!**

Najvišji državni in narodni interesi ter njihova bodočnost mi zaukazujejo, da se kot vladar in kot sin te zemlje obračam neposredno na narod in da mu odkrito in iskreno povem ono, kar mi v sedanjem trenutku nalaga moja vest in moja ljubezen do domovine.

Prišel je čas, ko med narodom in kraljem ne more in ne sme biti več posredovalca. Tekom tolikih prestanih naporov in tolikega potrpljenja, ki sem ga pokazal v izvrševanju svojih visokih dolžnosti, je moja dušo trgal obupni klic naših narodnih množic, delavnih in rodoljubnih, toda tudi izmučenih, ki so, vodene po svojem naravnem in zdravem razsodku, že davno videle, da se ne more več iti po potu, po katerem se je dosedaj šlo.

Moja pričakovanja, kakor tudi pričakovanja naroda, da bo razvoj našega notranje-političnega življenja prinesel ureditev in konsolidacijo razmer v državi, se niso izpolnili. Parlamentarno delo in vse naše politično življenje dobivata vedno bolj negativno obeležje. Od tega ima narod in država za sedaj samo škodo. Vse koristne ustanove v naši državi, njihov napredek in razvoj celokupnega našega narodnega življenja so s tem prišle v nevarnost. Od takega nezdravega političnega stanja v državi ne trpi samo notranje življenje in napredek, temveč tudi ureditev in razvoj zunanjih odnosov naše države, kakor tudi okrepitev našega ugleda in kredita v inozemstvu.

Parlamentarizem, ki je kot politično sredstvo po tradicijah mojega nepozabnega očeta ostal tudi moj ideal, so začele zaslepljene politične strasti zlorabljati v taki meri, da je postal zapreka za vsako plodonosno delo v državi. Žalostni razdori in dogodki v Narodni skupščini so omajali v narodu vero v koristnost te ustanove. Sporazumi, pa tudi najbolj običajni odnosi med strankami in osebami, so postali popolnoma nemogoči. Namesto, da bi parlamentarizem razvijal in krepil duh narodnega in državnega edinstva, pričenja — tak, kakršen je — dovajati do duševnega razsula in narodnega razedinjevanja.

Sveta moja dolžnost je, da z vsemi sredstvi čuvam državno in narodno edinstvo. Odločen sem, da to dolžnost izpolnim brez kolebanja do konca.

Čuvati narodno edinstvo in državno celoto, to je najvišji cilj moje vladavine, a to mora biti tudi najvišji zakon za mene in za vsakogar. To mi nalaga moja odgovornost pred narodom in pred zgodovino; to mi nalaga ljubezen do domovine in pieteta napram neštevilnim dragocenim žrtvam, ki so padle za ta ideal. Iskati zdravilo proti temu zlu z dosedanjimi parlamentarnimi izpremembami vlade ali pa z novimi zakonodajnimi volitvami, bi pomenilo izgubljati dragoceni čas z brezuspešnimi poizkusi, zaradi katerih smo že izgubili nekoliko zadnjih let.

Iskati moramo nove metode dela ter pripravljati nova pota.

Prepričan sem, da bodo v tem resnem trenutku vsi Srbi, Hrvati in Slovenci razumeli to iskreno besedo svojega kralja in da bodo oni moji najvernejši pomočniki pri mojih bodočih naporih, ki imajo samo en cilj, da se v najkrajšem času doseže ustvaritev onih ustanov, one državne uprave in one državne ureditve, ki bo najbolj odgovarjala splošnim narodnim potrebam in državnim interesom.

Zaradi tega sem odločil in odločujem:

Ustava Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev od dne 28. junija 1921 se razveljavi. Vsi državni zakoni ostanejo v veljavi, dokler se po potrebi z mojim ukazom ne bodo ukinili. Na isti način se bodo v bodoče ustvarjali tudi novi zakoni.

Narodna skupščina, izvoljena dne 11. septembra 1927, se razpušča.

S tem, da sporočam to svojo odločitev svojemu narodu, naročam vsem oblastvom v državi, da po njej postopajo, a vsem in vsakomur zapovedujem, da se ji pokoravajo.

V Beogradu, dne 6. januarja 1929

Aleksander s. r.

Nova vlada.

V noči pred Sv. Tremi kralji je bila od kralja imenovana nova vlada, ki je tako sestavljena:

minister predsednik in notranji minister general Pera Živkovič;

minister brez portfelja: Nikola Uzunovič;

minister za promet: dr. Anton Korošec;

minister za zunanje zadeve: dr. Voja Marinkovič;

minister za vojsko in mornarico: general Števan Hadžić;

minister za vere: dr. Alaupovič;

minister za ljudsko zdravje: dr. Uroš Krulj;

minister za socijalno politiko in namestnik ministra za trgovino: dr. M. Drinkovič;

minister za pravosodje: dr. M. Srškič;

minister za prosveto: Božidar Maksimovič;

minister za finance: dr. Stanko Švrljuga;

minister za kmetijstvo: dr. Oton Frankeš;

minister za zgradbe in namestnik ministra za pošte: Števan Savkovič;

minister za gozdove in rudnike ter namestnik ministra agrarne reforme: Laza Radivojevič.

Nekaj o novih ministrih.

Ministrski predsednik in minister notranjih zadev general Pera Živkovič je komandant kraljeve garde in politično ne pripada nobeni stranki. — Dr. Stanko Švrljuga, novi finančni minister, je direktor Hrvatske eskomptne banke v Zagrebu in predsednik zagr. borze. — Dr. O. Frankeš, novi minister za poljedelstvo, je univerzitetni profesor v Zagrebu ter znan poljedelski strokovnjak. — Lazar Radivojevič, minister za šume in rudnike, in Števan Savkovič, minister zgradb, sta bivša narodna poslanci. Vsi drugi so že prej bili ministri. Dr. Tugomir Alaupovič je Hrvat iz Bosne ter podpredsednik državnega sveta. — Dr. Mate Drinkovič je že bil večkrat minister ter je znan hrvatski politik. — Dr. Uroš Krulj je Srb iz Bosne, sanitetski referent v Sarajevu, bil je član začasnega narodnega predstavništva. Za pomočnika ministra za zunanje zadeve dr. Marinkoviča, ki še vedno boleha, je imenovan general Kalafatovič, ki je svoj čas bil vojaški poveljnik v Ljubljani. — Novi ministri so tekom dopoldneva 6. januarja prevzeli posle.

Narodna skupščina razpuščena.

S kraljevim proglasom, ki ga prinašamo na prvem mestu, je narodna skupščina razpuščena. Zgradba parlamenta je zaprta, njena vrata so bila tekom dopoldneva v nedeljo zapečateni.

Skupščinski komisar dopušča poslanecem, da gredo v skupščino po svoje stvari. Časnikarjem pa je zabranjeno, da bi se sestajali v skupščini.

Novi zakoni.

»Službene Novine« od dne 6. januarja 1929 objavljajo sledeče zakone:

Zakon o kraljevski oblasti in vrhovni upravi.

Ta zakon določa v glavnih obrisih sledeče:

Kralj je nosilec vse oblasti v državi. Zakone izdaja in proglašja kralj. Kralj odstavlja in postavlja državne uradnike.

Kralj imenuje predsednika in člane ministrskega sveta, kateri so njemu neposredno podčinjeni in odgovorni. Oni vodijo po pooblaščenju kralja vse paloge državne uprave.

Število ministrstev določa kralj.

Kralj izdaja in razglašja zakone s kraljevskimi ukazi, ki sami po sebi pomenjajo zakon.

Kralj more sam obtožiti ministre. Ministre sodi državno sodišče, ki je sestavljeno iz treh državnih svetnikov in treh kasacijskih sodnikov, katere imenuje kralj.

Zakon o zaščiti javne sigurnosti in reda v državi.

Ta zakon je zelo strog in zelo poostrojuje že obstoječi zakon o zaščiti države. Vsi čini, ki so naperjeni proti državi, se kaznujejo odslej s smrtjo ali robijo 20 let.

Shodi.

Shodi se morajo tri dni prej prijaviti z navedbo dnevnega reda.

§ 5. Prepovedano je prirejanje shodov pod vedrim nebom ali v zaprtih prostorih, kakor tudi vsi sestanki brez predhodnega dovoljenja pristojne policijske

oblasti. Prijave za shod, oziroma sestanek, je treba vložiti najpozneje tri dni poprej. V prijavi je treba označiti dnevni red shoda, oziroma sestanka. Kdor postopa drugače, bo kaznovan z zapornom do treh mesecev in z globo do 5000 dinarjev.

Na vsak shod ali sestanek pošlje pristojna policijska oblast svojega komisarja, ki ima dolžnost, razpustiti shod, če se kakorkoli krši zakon.

Člen 6. Policija ima pravico, da lahko zahteva od najbližjega komandanta vojaško asistenco za vzdrževanje javnega miru.

Uporaba vojske.

Ako bi bilo potrebno, da se v katero mesto, občino ali okraj zaradi upostavitve reda pošlje vojska, je vsaka hiša dolžna, da na svoje stroške vojsko vzdržuje.

Proti hujskanju.

§ 15. Kdor na javnih shodih v zaprtih ali odprtih prostorih, ali kje drugje nosi ali iznaša kake znake, zastave ali napise kot znak pozivanja ali hujskanja, da se ustvari javno mišljenje, da je treba zamenjati obstoječi pravni red z drugim, se kaznuje s kaznijo, predvideno v členu 13 tega zakona (z zapornom šest mesecev do treh let, hujskači pa in kolvodje tudi denarno do 10.000 dinarjev).

Razpust občin in obl. samouprav.

V »Službenih Novinah« je tudi objavljen zakon o spremembi zakona o občinskih in oblastnih samoupravah, ki določa naslednje:

Člen I. Vse občinske uprave v vsej državi so z današnjim dnevom razpuščene.

Člen II. V mestih Belgradu, Zagrebu in Ljubljani postavi kraljevski ukaz na predlog ministra za notranje zadeve novo občinsko upravo.

Člen III. Občinske uprave na deželi, oziroma občinske komisarje, postavi takoj veliki župan dotične oblasti.

Člen 4. Sestava in pristojnost občinskih uprav ostane še nadalje ista, kakor je določena v dosedanjih zakonih.

Člen 5. Veliki župani bodo na novo imenovali tudi vse občinske biležnike.

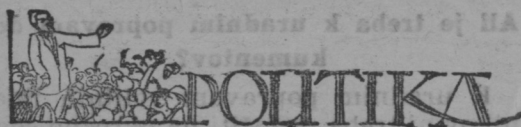
Člen IV: Oblastne skupščine in obl. odbori prenehajo delovati. Njihove posle prevzamejo oblastni komisarji, ki se takoj imenujejo. O njihovem delokrogu izda takoj poslovnik minister za notranja dela.

Člen 7. Vse določbe zakonov, uredb in pravilnikov, ki nasprotujejo temu zakonu so razveljavljene.

Kako tolmačiti zakon.

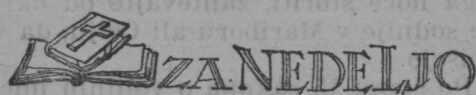
V notranjem ministrstvu se je v nedeljo vršila seja, kako tolmačiti ta zakon. Sklenjeno je bilo in je temu pritril tudi ministrski predsednik, da imenuje veliki župan za komisarje občin vse dosedanje župane, če ni proti njihovem političnemu stališču nobenega prigovora.

Ravno tako bi imeli biti imenovani za komisarje v oblastnih skupščinah in odborih dosednji predsedniki oblastnih skupščin.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Albanski kralj Zogu I. ima smolo s svojim kronanjem. Kronanje je bilo določeno že za začetek septembra, a ga še vedno potiskajo v ozadje višje sile. Albansko zgodovinsko krono, ki je v dunajskem muzeju, si je hotel albanski kralj posaditi na glavo. Avstrijci pa te krone ne morejo kar meni nič tebi nič prodati, ker je zastavljena z drugimi muzejskimi dragocenostmi za posojilo Društva narodov. Glede poroke z italijansko princezino je zadel kralj na težkoče, ker je nevesta katoličanka, ženin mohamedanec.

Pavlina Marija Žariko.

Spominski dan 9. januar.

Desetega januarja obhajamo smrtni dan žene, ki je ustanoviteljica dveh važnih naprav, ki sta dobro znani tudi nam Slovencem, namreč »Društvo za širjenje vere« in »Živi rožni venec«.

Rojena je bila Pavlina Marija dne 22. julija 1799 v Lionu na Francoskem kot hči pobožnega trgovskega para. Že v najnežnejši mladosti jo je odlikovalo veliko sočutje z nesrečnimi in trpečimi. »Ljuba matik«, tako je nekoč vzdihovala, »jaz bi rada imela zlat studenec, da bi lahko vsem pomagala, da nihče več ne bi bil ubog, da nihče več ne bi jokal.« Mati je odgovorila šestletni hčerki: »Gotovo bi bila naša hiša zelo srečna, ko bi lahko delila podporo vsem potrebnim. Pa, če bi tudi zmogla to, bi vendar ne mogli posušiti vseh solz, ker so tudi take solze, ki jim ne more pomagati nobeno zlato. Bodi potolažena! Če ljubiš Boga, boš imela v svojem srcu bogastvo dovolj, da boš lahko pomagala mnogim.« — »Potem bodi tako dobra«, se je dobrikala hčerka materi, »in prosi ljubega Boga, da ga bom imela zelo, zelo rada, da bom mogla tolažiti vse uboge.«

In Pavlina je imela Boga zelo rada. Posebno je gorela v njenem mladem srcu velika ljubezen do Boga v tabernaklju. In ker je ljubila Boga, je nosila v svoji duši tudi iskreno ljubezen do bližnjega, posebno do ubogih delavcev, ki jim je skušala pomagati na najrazličnejše načine. A začela je trkati na njeno dušo tudi svetna ljubezen. Nečimernost v obleki, želja, dopadati in neka zelo lahkomišljena zveza so jo dobile čisto v svojo oblast. Bog pa te mlade duše tudi ni zapustil, vedno in vedno jo je klical k popolnejšemu življenju. Leta in leta je trajal ta notranji boj. Sama je pozneje priznala: »Bog mi je bil potreba, neizmerna potreba. Bog me je klical in mi je govoril, da je vse izven njega le bridkost. Vendar se nisem udala. Moje srce je ljubilo verige in je višje cenilo bridkosti suženjstva,

Italijanski fašisti v zagati. Bivši glavni tajnik fašistov v Milanu je pobegnil, ker je osumljen, da je sokriv milanskega atentata na kralja. V to nečedno zadevo so zapleteni tudi drugi višji fašisti.

Amerika noče nič znati o razorožitvi, ampak gradi kar naprej bojne ladije z izgovorom, da jih mora imeti v zaščito trgovine.

Rusija. V Leningradu je doslej izvoljenih 187 članov osrednjega sovjeta in 178 članov krajevnih sovjetov. Med izvoljenimi je 200 komunistov. Volitve se bodo nadaljevale dne 5. februarja. Ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič je umrl kot izgnanec v Nizi. Knez je bil znan izza svetovne vojne, ko je bil dolgo časa poveljnik ruske armade, ki se je borila proti avstrijskim četam v Galiciji.

ko pa mir prostosti.« Tako je kolebala sem in tja in ni mogla priti do miru. V tej dobi je izgubila svojo mater, ki ji je bila pravi angel varuh, vrhu tega pa je zbolela še na težki živčni bolezni, da so ji odpovedali vsi udje in je bila čisto odvisna od svojih strežnic.

Tu pa se je Bog usmilil te duše. Ko je prejela na bolniški postelji po dolgem času sv. obhajilo, se je zgodilo na njej, kakor pripoveduje sama, nekaj izrednega. Zopet je mogla pravilno govoriti in gibati ude. A se še ni udala Bogu, dokler ni prišla pomoč tudi za njeno dušo. Slišala je pridigati nekega duhovnika zelo resno o grešni nečimernosti. Ta pridiga jo je zadela v živo in junaško je šla vprašat duhovnika, kaj je prav za prav grešna nečimernost. In duhovnik ji je odgovoril: »Pri večini žensk je nečimernost to, da se lišpajo, da se trudijo, kako bi dopadale in bi postale malik mnogih. Pri nekaterih je pa nečimernost že to, da navezujejo svoje srce na nespametne malenkosti, med tem ko jih kliče Bog kvišku, k velikim stvarim. To je Pavlino pretreslo. Sklenila je iti za Bogom. Opravila je dolgo spoved in je postala čisto drugačna.

Začela se je oblačiti čisto priprosto, izogibala se je raznim veselicam, na katere je bila prej tako navezana, še bolj je začela izkazovati dobrote ubogim, šla je celo v bolnico v Lionu in je tam pri bolnikih opravljala najnižje službe. V njenih iskrenih molitvah se ji je dušni pogled vedno bolj širil, vedno bolj je spoznala, koliko je vsakovrstne bede na svetu. Zelo ji je šla k srcu duhovna nesreča poganov. Rada bi jim bila uspešno pomagala. Pa ji je prišlo nekoč na misel, kako bi lahko pridobila vsaka njenih prijateljic med svojimi znankami vsaj 10 takih, ki bi darovale vsak teden neko malenkostno svoto za misijone. Kmalu je bila v Lionu cela vrsta takih skupin, ki so nabrale vsak teden precejšnjo svoto za misijonske namene. To je bil začetek sedaj po cellem katoliškem svetu razširjenega Društva za razširjenje vere, ki zelo uspešno podpira misijonsko delovanje katoliške Cerkve. Nekaj časa je Pavlina sama vodila to delo, pozneje je prevzel to skrb širši odbor.

Bolelo pa je Pavlino tudi, ko je vide-

la doma toliko lahkomišljenosti, toliko slabega življenja in tako malo ljubezni do molitve. Ko je slišala o velikih milostih, ki izvirajo iz molitve sv. rožnega venca, je sklenila to molitev tako organizirati, da bi zmolilo 15 oseb vsak dan po eno skrivnost in bi se tako vsak dan zmolili vsi trije deli rožnega venca. To se ji je tudi kmalu posrečilo in tako se je začel »živi rožni venec«.

Sama je vedno bolj in bolj napredovala v udanosti do Boga in v resničnem krščanskem življenju. A kakor da bi Bogu, ki je vodil to dušo, ne bilo dovolj, da je za njegovo stvar in za blagor bližnjega toliko molila, delala, žrtvovala od svojega premoženja, jo je zadnja leta njenega življenja obiskoval z mnogim trpljenjem. Mučila jo je huda bolezen, a še hujša je bila njena dušna bridkost, ko je morala trpeti nasprotovanje, zaničevanje, krivično sodbo in celo krivice. Umrla je od sveta nekako čisto pozabljena, zato pa tem bolj udana Bogu dne 9. januarja 1862. Vrše se že preiskave, da bi jo prištel Cerkev blaženim.

Kako potrebuje današnji svet src, kakor je bila Pavlina Marija Žarika. Kako so danes skoro povsod razmere razrvane, koliko je nesoglasja, sovraštva, koliko prikritega in odkritega boja. — Ker danes toliko ljudi misli le na to, kako bi druge izkoristili, ne pa, kako bi sami drugim koristili. Koliko je danes povsod bede, telesne, a še skoro več duhovne. Zakaj? Ker smo tolikokrat tistega trdega, nekrščanskega duha, da vidimo samo sebe in si mislimo, kaj so mi drugi mar! »Kdor Boga ljubi, je v svoji duši bogat tudi za druge« — je rekla mati mali Pavlini. Res, krščansko srce vidi tudi tujo bedo, jo čuti, ji skuša odpomoči. Slišim ugovarjati: »Ko pa sami nimamo.« — Odgovor: Z dobro voljo bi se lahko veliko napravilo. Ko bi se porabilo v razne dobre namene le vsaj tisto, kar se sedaj zlorabi za zapravljanje, za nezmernost v telesno in dušno škodo! Koliko dobrega bi se lahko storilo! Koliko dobrega bi se lahko storilo, ko nam ne bi bila tako pretežka vsaka beseda, vsak korak, ki ga je treba storiti za dobro stvar. In če ničesar drugega ne moreš, moliš lahko, trpiš lahko za prosep dobre stvari. — Več živega krščanstva naj bi bilo v nas, pa bomo takoj več storili. Naj živi v nas duh Pavline Marije Žariko! Tako bomo pomagali graditi kraljestvo dobrega, tako bomo pomagali lajšati bedo na svetu!

*

Iz Mehike. Mehikanski katoličani so izročili parlamentu spomenico, v kateri protestirajo proti današnjemu nasilnemu režimu ter zahtevajo, da sme Cerkev svobodno delovati v Mehiki. To spomenico je podpisalo poldrug milijon vernikov. Nabrano je bilo to ogromno število podpisov v najkrajšem času kljub nasilju in drugim zaprekam, ki so jih stavili pobiranju podpisov na pot. Poleg tega so v pokrajini Jalisco z nasiljem uničili nad 400.000 podpisov. — Menda se bo moralo nasilje na to velikansko število podpisov le neka ozl-

Papeževa beseda mladeniškim društvom. Pred kratkim je sprejel papež odposlanca katoliškega mladeniškega združenja za Italijo. Pri tem je imel sv. oče nagovor, v katerem je omenil stvari, ki so splošnega pomena. Pohvalil je posebno ona prizadevanja združenja, ki so šla za notranjo poglobitvijo mladih duš. Izrazil se je, da je tudi vse hvale vredno, da skuša zveza svojim članom pripomoči do izobrazbe, a poudaril je, da to ni vse in glavno in je rekel, da to poudarja on, ki je posvetil skoro celo

svoje življenje učenju. Posebno je tudi pohvalil, da je zveza upeljala en dan v tednu, ko se morajo člani zdržati kajenja. To da je neka vaja za samoprenagovanje, ki ga danes ni mogoče zadosti povdariti. So nekateri ljudje, je omenil papež, ki mislijo, da bo Cerkev opustila svoj nauk o premagovanju samega se, be. A ga ne more, ker spada to k bistvu krščanstva. In če bi bili celi rodovi, ki ne bi hoteli nič slišati o tem, bo Cerkev čakala na nove rodove, ki bodo tej zahtevi odprli svoja srca.

Ali je treba k uradnim popravam dokumentov?

K uradnim popravam volilnih imenikov ni treba priložiti na okrožno sodnijo nobenih dokumentov. Zadostuje uradni občinski zapisnik.

Opozorilo županom, zaupnikom SLS in zastopnikom klubov občinskih odbornikov SLS!

Opozarjamo naše župane, zaupnike SLS in zastopnike klubov občinskih odbornikov SLS, da v vsaki občini strogo natanko izvršijo uradno popravilo volilnih imenikov. Na dan volitev se je pokazalo, kdo je pomotoma vpisan in kdo je pomotoma izpuščen. Kjer se je bati, da nasprotni župan ne bi izvršil uradne poprave, naj vsak prizadeti volilec to sam zahteva od župana. Če pa župan tega noče storiti, zahtevajte od okrožne sodnije v Mariboru ali Celju, da vas vpišejo.

Po členu 15 zakona o volilnih imenikih je ostro kaznjiv z zaporom več mesecev, kdor bi namenoma in vedoma ne opravi uradnih popravkov.

Preberite si knjižico: »Kako pravilno sestavljati in popravljati volilne imenike«, stran 9—15. Popraviti je treba tam, da zadostuje za vpis v volilni imenik za vse volitve že šestmesečno bivanje v občini.

NAŠA DRUŠTVA

Orli v Prago! Par mescev nas še loči od odhoda. Skoro bomo morali zapisati: danes potujemo, kljub temu je pa še mnogo takih, ki odlašajo, češ, za prijava imam še dovolj časa. Taki ne pomislijo, da ovirajo s svojim odlašanjem delo za predpriprave, ne pomislijo pa tudi, da škodujejo s tem samim sebi. Pripravljalni odbor mora namreč računati samo s številom priglasičenih ter skuša temu primerno pridobiti za udeležence tudi ugodnosti. Te so pa predvsem odvisne od števila udeležencev; zato naj se vsi oni, ki se nameravajo udeležiti izleta, čimprej priglase, ker veljajo znižani prispevki za izlet samo za one, ki se priglase in plačajo celotni prispevek do 1. 4. 1929. Kdor se po tem roku priglasi, ne bo mogel biti deležen sedanjega popusta ter izgubi ugodnost plačevanja v obrokih. Priglase sprejema Jugoslovanska orlovska zveza v Ljubljani, Ljudski dom. Cene izletu so: voznja III. razreda, hrana iz vojaških kuhinj in prenočišče na slamnjačah za telovadce 650 Din, za netelovadce 750 Din; voznja II. razreda, hrana in stanovanje v konviktu 1050 Din, s hrano in pravnatnim stanovanjem 1150 Din, v hotelu 1350 Din ali več.

Sv. Ana v Slov. gor. Orlovska družina pride v nedeljo, dne 13. januarja, ob treh popoldne v Društvenem domu krasno igro »Tri sestre« in šaljivo burko »Zamorec«. Vsi prijatelji orlovske mladine in poštenega razvedrila od bližu in daleč pristrčno vabljeni! Cene vstopnic bodo po 6, 4 in 2 Din. — V četrtek, dne 3. januarja, ob sedmih zvečer smo začeli z rekrutskim tečajem, kateri bo vsak četrtek zvečer. Upamo, da se ga bodo udeležili vsi vojaki no-

Poročila SLS.

Zborovanja. Za nedeljo, 13. januarja, napovedani politični zbori in sestanki se preložijo na poznejši čas.

Občni zbor krajevnih organizacij SLS v Krčevini pri Mariboru se je vršil v nedeljo, dne 23. decembra. Za predsednika je bil zopet izvoljen gosp. Princ. Poslanec Franjo Žebot nam je govoril o zanimivih dogodkih. Tudi pri nas je velika večina ljudstva z našo stranko.

Krajevna organizacija SLS v Slivnici pri Mariboru je priredila v nedeljo, dne 30. decembra, shod in je imela svoj občni zbor. Govorili so oblastni predsednik dr. Leskovar, narodni poslanec Štefan Falež in oblastni poslanec g. Sagaj. Dvorana Društvenega doma je bila nabito polna. Zborovanje je bilo častno in dostojno. Jugoslovanskemu klubu in še posebej dr. Korošcu je bila izrečena popolna zaupnica.

Sv. Peter nižje Maribora. Ob priliki občnega zbora krajevnih organizacij SLS dne 23. decembra je govoril narodni poslanec Franjo Žebot o političnem položaju, a gospod davčni upravitelj Ozvatič o nvem davčnem zakonu. Našim poslancem smo izrazili popolno zaupanje. Za predsednika organizacije, kateri so se pridružili posebno pridni naši fantje, smo izvolili zopet Ljud. Fluherja.

Shod SLS na Ponikvi ob južni žel. Na Štefanovo, dne 26. m. m. se je vršil v gostilni g. Ošlaka nepričakovano dobro obiskani shod SLS. Predsedoval je načelnik krajevnih organizacij SLS g. župan Fr. Žličar. Da je bilo na shodu nekaj zabave, so se istega tudi udeležili nekateri nasprotniki. Ker je na Ponikvi »pametnih« ljudi zelo malo, so si najeli ojačenja iz sosednjih Dramelj. Narodni poslanec gospod Fr. Žebot nam je najpoprej opisal nesrečno politiko Pribečevičev, ki je edina zakrivila 20. junij, ter istotako nesrečno obnašanje radičevcev. Nadalje je razlagal nov davčni in šolski zakon. Govorili so še oblastni poslanec in gerent okrajnega zastopa v Šmarju pri Jelšah g. Turk o delovanju oblastne skupščine, kakor tudi okrajnega zastopa. Kot zadnji je tudi govoril naš domačin, narodni poslanec gospod Vrečko. Vsi govorniki so želi splošno odobravanje.

ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU se dobi tudi v Št. Lenartu v trgovini Jožef Hrastelj.

ODREŠENJE, postne pridige dr. Opeka, se dobijo v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Popravite volilne imenike!

Od 1. od 31. januarja se uradno popravljajo volilni imeniki. Vpišejo se s sklepom vsi, ki imajo volilno pravico, izbrišejo se umrli in oni, ki so volilno pravico izgubili.

Katere spremembe morajo občinski uradi v volilnih imenikih izvršiti?

Župan, oziroma občinski urad, je po določilih zakona o volilnih imenikih, člen 2, dolžen vpisati uradno, torej brez vsake reklamacije, v stalni volilni imenik vse tiste moške, ki dozdej niso bili vpisani, so stari vsaj 21 let, so naši državljani ali pa Slovani po jeziku in plemenu in bivajo šest mesecev v občini. Šestmesečno bivanje zadostuje sedaj za vse volitve (državnozbornske in občinske) in je zato sedaj predpisan le samo en volilni imenik. Poleg teh se vpišejo v volilni imenik še vojaki, ki so pred sklepom uradnega popravka volilnega imenika (to je pred 31. januarjem) odslужili vojaški rok, pa tudi tisti, ki se bodo do dne 31. decembra vrnili od vojakov. Druga naloga županova je, da črta iz stalnega volilnega imenika vse mrtve in take, ki že več kot šest mesecev ne bivajo v občini.

Kako izvrši občinska komisija to popravilo?

Popravljanje ne sme izvršiti župan ali tajnik sam, temveč v ta namen od odbora izvoljena komisija, ki sestoji iz župana in najmanj dveh odbornikov. Na podlagi sklepa se vpišejo sklenjene izpremembe v stalni volilni imenik — pod zadnjo uradno potrditev okrožne sodnije in sicer natanko tako, da se ta imenik takorekoč nadaljuje. Navedena mora biti sklepna tekoča številka, število volilcev mora biti navedeno s številkami in z besedami; naveden mora biti tudi dan vpisa; podpisan mora biti župan in vsaj eden odbornik, sicer je vpis nepopoln in se zavrže.

Še ni vsel

Toda vse izvršeno je še nepopolno in nima veljave ter se ne potrdi, ako ni o seji posebnega zapisnika, ki mora imeti v sklepu datum, pečat in podpise župana in dveh odbornikov.

Kaj je storiti z zapisnikom in popravljenim imenikom?

Popravljeni volilni imenik in zapisnik pošlje župan med 1. in 5. februarjem okrožni sodniji.

vinci, da se pripravijo za vojaški stan. Tečaj je v Društvenem domu.

Sv. Lenart v Slov. goricah. V dvorani našega Narodnega doma se vrši v ponedeljek, dne 21. januarja od 10. do 2. ure tečaj za odbornice dekliških zvez. Vodila ga bo osrednja voditeljica g. Marija Štupca iz Maribora. Obstoječe dekliške zveze lenarške dekanije naj pošljejo na tečaj svoje odbornice, iz župnij, v katerih še ne deluje dekliška zveza, pa naj pride saj šest najbolj zavednih deklet, da se izobrazijo za vodstvo dekliške zveze, ki jo mora dobiti v novem letu vsaka župnija. Na veselo svidenje! Za prigrizek opoldne naj vzale vsaka malenkost s seboj.

Ljutomer. Ljutomerski Orel vprizori v nedeljo, dne 13. in v nedeljo, dne 20. t. m. v Katol. domu ob treh popoldne krasno ljudsko igro v petih dejanjih »Revček Andrejček, ki pač mora s svojo pestrostjo zadovoljiti vsakogar. Zato pričakujemo prav obilne udeležbe. Kupite si vstopnice v predprodaji v »Panoniji«. — Bog živi!

Kapela pri Radencih. V nedeljo, dne 13. januarja, popoldne ob petih, vprizori naše bralno društvo v restavraciji gospoda Maršeka v Radencih igro štiridejanko »Dom«. Med odmori bodo svirali novi tamburaši. Vsi prijatelji poštene zabave prijazno povabljeni!

Sv. Peter na Kronske gori. Tudi v naši hribovski župniji, na skrajnem zapadnem obronku Pohorja, se krepko giblje življenje, dasiravno od nas malokdaj prodre kakšna novica v svet. Imamo že lepo razvite cerkvene organizacije, n. pr.: tretji red ter mladeniško in dekliško Marijino družbo, a želeli smo si še tudi prosvetne organizacije, da ne zaostanemo za naprednejšimi župnijami v škofiji. Ta želja se nam je izpolnila v nedeljo pred Novim letom, dne 30. decembra, ko se je pri nas vršil ustanovni občni zbor Prosvetnega društva. Obiskal nas je vlč. gospod Josip Kavčič, tajnik Prosvetne zveze v Mariboru. Že predpoldne nas je v cerkvenem govoru navduševal za verske vzore, da naj bo Jezus Kristus začetek in konec našega življenja in stremjenja. Popoldne pa se je v župnijski veži razvilo veličastno zborovanje, na katerem nam je gospod tajnik v eno uro trajajočem govoru z ognjevitimi in navduševalnimi besedami obrazložil veliki pomen prosvetnih društev in nam v krepkih potezah začrtal smernice našega prosvetnega dela. Udeležba je bila za tako majhno župnijo res sijajna in tri četrtine udeležencev je javilo svoj pristop v novo društvo. Osebe izvoljenega odbora nam jamčijo, da ne bo društvo ostalo samo na papirju, ampak da bo v polni meri razvilo svoje plodnosno delovanje v korist naši mladini in da lahko z vso pravico zabeležimo dan 30. decembra 1928 kot mejnik dveh dob v zgodovini naše župnije.

Braslovče. Katoliško prosvetno društvo v Braslovčah ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 13. januarja, ob treh popoldne, v Društvenem domu. Dolžnost vseh članov je, da se tega občnega zbora zanesljivo in točno udeležijo. Prijatelji prisrčno povabljeni! Odbor.

Celje. Celjsko orlovsko okrožje priredi kakor že vsako leto rekrutski tečaj za novince na svečnico, dne 2. februarja t. l. Tečaj se začne ob 9. uri zjutraj v Orlovskem domu in traja celi dan. Na tem tečaju se bodo obravnavala vprašanja, tikajoča se vojaške službe, ustroj armade, versko in moralno življenje itd. itd., skratka stvari, ki so zelo važne za vsakega fanta-novince. Vabljeni so vsi rekruti Orli kot tudi drugi krščansko misleči fanti. Prijave se naj takoj pošljejo na naslov: Kocmur Martin, Celje, Ljudska posojilnica. Prosimo, da se prijavite kmalu, da se vse potrbno ukrene!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Tukajšnja orlovska mladina ponovi v nedeljo, dne 13. jan., zanimivo igro »Miklova Zala«. Ljubitelji poštene mladinske zabave, pridite v čim večjem številu! Bog živi!

Listnica uredništva.

Nova cerkev pri Ptuj, Podlehnik pri Ptuj, Sv. Bolfenk pri Središču: Dopisi vsebujejo osebne napade, vsled česar jih ne smemo objaviti.

Listnica uprave.

CENJENE NAROČNIKE PROSIMO,

da čimpreje poravnajo naročnino za »Slovenskega Gospodarja«! V drugi polovici januarja se bo vsem tistim ustavil list, ki niso vsaj delo na plačali naročnine za leto 1929. Polčnice smo že priložili. Kdor je star naročnik, naj napiše zgoraj na položnico »star«, kdor pa je nov naročnik, pa »nov«. — »Slovenski Gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Uprava »Slovenskega Gospodarja« v Mariboru.

NOVICE

Preč. župnim uradom! Dovoljujemo si ponovno opozoriti, da še od mnogih župnih uradov pričakujemo naročil za sveče in spovedne listke. Da ne bo koncem meseca nepotrebnih skrbi in urgenc, prosimo, da se preč. župni uradi čimprej odločijo za naročbo. — Tiskarna sv. Cirila.

Gospod župnik Ivan Pajtlar — umrl. V ponedeljek, dne 7. januarja, je umrl pri Sv. Rupertu v Slov. goricah tamošnji gospod župnik Ivan Pajtlar. Rajni je bil rojen dne 7. 5. 1858 pri Sv. Miklavžu pri Ormožu in posvečen dne 16. 7. 1882. Dolgo časa je župnikoval pri Sv. Rupertu. Rajni je bil znan kot iskren ter navdušen redoljub, dober dušni pastor in priljubljen pri vernikih ter duhovnih sobratih. Pogreb se bo vršil v četrtek predpoldne. Blagemu dušnemu pastirju ostani ohranjen časten spomin pri vseh, ki so ga poznali!

Smrt znanega lesnoga trgovca in industrijalca. V noči od torka na sredo je preminul nenadoma znani mariborski lesni trgovec in industrijalec gosp. Lojze Domicelj. Imel je veliko parno žago in zalogo lesa na Koroški cesti. Znan je bil posebno po celi Dravski dolini, kjer je kupoval les.

Požar povzročil škodo 400.000 Din. Mariborski tvrdki Birgmajer je uničil ogenj iz neznanih vzrokov skladišče za seno in slamo na Pesnici. Škoda znaša 400.000 Din. Ravno isti tvrdki je zgorelo že lani mariborsko skladišče.

Smrt stare ženske pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Dne 5. januarja je umrla v visoki starosti 92 let vdova Marija Weber. Rajna je bila celo življenje zelo marljiva in delavna. Svojih devet otrok je lepo v krščanskem duhu izredila. Izmed petero še živečih otrok je ena usmiljena sestra. Večni Bog naj ji bo plačnik, vsem ostalim sorodnikom pa naše prisrčno sožalje!

70letnico je obhajal 8. decembra l. l. gospod Anton Lobnik, posestnik in gostilničar v Orehovi vasi, župnija Sliv-

nica pri Mariboru. Slovi kot pravi krščanski mož, poštenjak, vrl pristaš naše SLS in kot domači pesnik ter uživa daleč na okrog fplošno spoštovanje.

Nečloveška mati. V nekem gozdu nedaleč od Pesnice so izgrebli otroško truplo, ki je že pričelo trohneti. Seveda so psi truplo načeli. Sodijo, da je mati otroka živega pustila v gozdu, kjer je zmrznil. Nečloveška mater zasledujejo.

Poplave o Bosni. Dočim vladajo v enem delu Bosne in Hercegovine snežni zameti, ki zelo ovirajo promet, grozi pa drugim pokrajinam poplava. Ker je nastopilo toplejše vreme, se je začel sneg naglo tajati. Zaradi tega so vse reke in potoki naglo narastli. Vrbas ogroža s poplavo vso pokrajino od Lasaca do Bosanskega Svinjara. Tudi Fojnica je narasla in je pri Visokem porušila most. V tamošnji tvornici usnja je odplavila del skladišča. Reka Bosna je zelo narasla in donša ogromne množine lesa, ki ga je odnesla v višje ležečih okrajih. Neretva je v spodnjem toku prestopila bregove in ogroža posebno Novi most. Drina je v okolici Foča poplavlila vsa polja, odnesla več lesenih mostov in je porušila tudi nekaj žag in mlinov. Človeških žrtev doslej ni bilo.

Nesreča potniškega avtomobila. Poštini avtomobil, ki vozi med Ormožem, Vinico in Varaždinom, je zdrsnil dne 31. decembra pri Hrašici s ceste v precej globok jarek. Avtomobil se je prav znatno poškodoval. Razbite šipe so ranile 11 potnikov, 7 jih je ostalo nepoškodovanih.

Napad pijane skupine na finančno patroljo. Iz Kaplje poročajo: Dne 1. januarja t. l., ob prvih popoldanskih urah je odhajala finančna patrolja iz kasarne proti meji v službo. Pred šolo sta jo napadla dva delavca in sicer Ivan Volmajer iz Kaple 53 in Karl Vetrih ravnotam 9, z besedami: »Kam pa smrkavci gredo?« Obenem sta se navalila z noži na patroljo, ki je ob tej priliki uporabila hladno orožje ter zlomila eno puškino kopito. Nato se je patrolja umaknila, zamenjala puško in pozvala ojačenje. Med tem se je nabralo še večje število napadalcev — 15 do 20 novih. Finančna patrolja je bila primorana, zlomiti še drugo puškino kopito in oddati dva strela iz puške kot svarilo. — Pravilnemu razumevanju in zlasti premišljenemu ravnanju organov finančne kontrole se je zahvaliti, da ni bil nihče ranjen, kar bi se lahko zgodilo. Stvar sodne preiskave bode, da dožene kdo je tem pijanim osebam dajal pijske. Zadeva se bode seveda zaključila pred sodiščem z nemalimi posledicami. Nov dokaz, kako nujno je potrebno gojiti na državni meji prosveto in državljansko zavest. Manj gostiln in več izobraževalnih društev, pa bode kmetu dosti več pomagano, kakor pa da se razne delomržneže podpira pri njih temnih poslih.

Smrtna kosa v Pišecah. Moramo sporočiti širši javnosti, kako je nemila smrt decimirala daleč na okoli znano rodbino Žmavc Martina, Bojsno št. 36. Ko se še tem dobrim staršem ni zacelila rana za najstarejšim, v vojni padlim sinom, jim je leta 1925 v par sekundah zasulo pri kopanju peska za novo hišo

diva nadaljna sina in jim vzela neizprosna smrt še edino hčerko, tako da sta ostala sama v novi hiši na svojem lepem posestvu. Dne 4. t. m. je razdrila pa še to idealno zakonsko zvezo, ko je prišla le po ženo in vzorno gospodinjno te hiše Marijo Žmavc. Veličastni pogreb na praznik Sv. Treh kraljev je pokazal, da vsa župnija sočustvuje s tem hudo prizadetim očetom in možem, ki bo znal tudi to bol prenesti s srčnostjo in zaupanjem pobožnega Joba.

Obesil se je. V Celju so našli v delavski mizarja Petka v Gosposki ulici obešenega Konrada Baumgartner, po poklicu mizarja in doma pri Sv. Lovrencu pod Pružinom. Baumgartner je krtev alkohola in je šel prostovoljno v smrt, ker ni imel več denarja za popivanje.

Poziv na pristop! Strokovno društvo javnih nameščencev in vpokojencev v Ljubljani je razposlalo v zadnjem času vsem javnim nameščencem — somišljenikom SLS v mariborski oblasti vabila za pristop k društvu. Vabimo in pozivamo vse, ki so ta vabila prejeli, da gotovo pristopijo. Društvo je trdno v naših rokah in je toplo priporočamo!

Ruski veliki knez Nikolajevič umrl. Vsem onim, ki so se udeležili svetovne vojne v Galiciji, bo še v živem spominu ime tedajnega poveljnika ruske armade — velikega kneza Nikolajeviča. Brez dvoma je bil te dni umrl ruski knez eden največjih vojskovodij, ki so povejevali med svetovno vojno. Pokojni veliki knez je bil najstarejši sin velikega kneza istega imena in je bil rojen dne 18. novembra 1856 v Leningradu (Petrogradu). Nikolaj Nikolajevič se je odlikoval v letih 1877 do 1878 na prelazu Šipki in pred Plevno. (V bojih med Bolgari in Turki). Leta 1894 je postal generalni adjutant, leto dni pozneje pa generalni inspektor konjenice. Deset let pozneje je prevzel predsedstvo Sveta za deželno obrambo in vrhovno poveljstvo leningrajskega vojaškega okraja. V času od 2. avgusta 1914 do 5. septembra 1915 je bil vrhovni poveljnik ruske armade, nato pa carjev namestnik v Kavkazu in vrhovni poveljnik ruske kavkaške armade. Leta 1918 je zapustil Nikolajevič na angleški vojni ladiji Rusijo. Nazadnje je živel v Južni Franciji in je splošno veljal za kanlidata na ruski prestol.

Nemški zrakoplov »Zeppelin« na poti okoli sveta. Vodja poletov zrakoplovov »Zeppelin« dr. Eckener je izjavil, da se bo odpravil letos z zračno ladjo okoli sveta in sicer v poletnih mescih. Ladja bo jadrala preko Sibirije do Bajkalskega jezera, potem obišče glavno mesto Japonske Tokio, od tam se bo odpravila v San Diego (Kalifornija — Amerika), Lakehurst in nazaj domov v Friedrichshafen ob Bodenskem jezeru. Tega poleta okoli sveta se bo udeležilo več potnikov.

Nov zrakoplov vrste »Zeppelin«. V Friedrichshafenu bodo zgradili do leta 1930 nov zrakoplov, ki bo prekašal vse dosedajne »Zeppeline« po velikosti in opremljenosti. Velikan bo opremljen z desetinimi motorji. Za ta zrakoplov že gradijo novo lopo, ki bo dolga 250 m, 46 m visoka, preložijo na poznejši čas.

Snežni zameti po celi Evropi. Sedajni sneg je zapadel po celi Evropi in iz vseh krajev prihajajo poročila, kako je sneg zavrl promet, potrgal telefonske žice in povzročil razno drugo škodo. V naši državi je največ trpela radi snežnih zemetov liška in sušaška železniška proga. Vlaki na tej železniški progi so imeli po 5 ur zamude. Po Italiji so bili poleg snežnih metežev še nalivi. V južni in srednji Italiji je došlo radi tega do povodnji. Reka Tibera je narasla na 14 metrov. Mnoga predmestja v Rimu so bila pod vodo. Iz Francije so prišla poročila, da so divjali od 2. januarja naprej na obrežju Rokavskega zaliva silni viharji. Neprestano deževje, pomešano s snegom in točo, je onemogočilo plovbo. Parniki so morali iskati zavetje v največjih lukah. V francoskem mestu Nantes je porušil vihar tovarniški dimnik, ki je padel na streho nekega hotela in podrl zgornje nadstropje. Ob Sredozemskem morju so pa razsajali siloviti viharji in otežkočali plovbo.

Amerika bo dobila najbrž dva ženska ministra. Kakor znano, je bil izvoljen za novega predsednika Združenih držav Severne Amerike Hoover. V novo Hooverjevo vlado mislijo sprejeti dve ženski kot ministra. Ena od teh ministrskih kandidatkinj naj dobila notranje ministrstvo.

Kljub alkoholni prepovedi! Časopisje poroča, da je bilo na novega leta dan v New-Yorku zaprtih zaradi pijanosti 500 oseb, v Filadelfiji 150. Policija je zaplenila 155 sodov žganja, ki je bilo vredno 235.000 dolarjev.

S plinom ga je ustrelil. S plinom je ustrelil človeka skozi luknjo ključavnice in to se je seveda zgodilo v Ameriki. V San Francisku je preminul na nepojasnjen način E. Bassett. Radi vloga so zaprli nekega Majerja. Ker so dobili pri njem Bassettov avto, uro, listine itd., je padel sum nanj kot na morilca. Po daljšem zasliševanju je Mayer priznal da je ustrelil Bassetta skozi luknjo ključavnice in sicer iz pištole, koje patrona je bila napolnjena s strupenim plinom.

Ena najbolj priljubljenih gramofonskih plošč je »Tiha noč«.

Največji železniški stroj v celi Evropi. Največji železniški stroj za brzovlake v Evropi so izgradile avstrijske drž. železnice. Stroj je bil izročen prometu dne 2. januarja 1929. Vozi s hitrostjo 90 do 110 km na uro s 1700—2000 konjskimi silami.

Še enkrat opozarjamo cenjene čitatelje na prilogo v številki od 27. decembra od stare solidne glavne kolekture bankovnega kom. društva A. Rein in drug v Zagrebu, s katero prilogo lahko vsak poskusi svojo srečo potom glavne kolekture.

Za Dijaško kuhinjo. P. Janez Sterbak, minorit na Dunaju, je daroval za Dijaško kuhinjo v Mariboru 168 Din.

SVEČE cerkvene voščene Ia, IIa, IIIa, bele cerkvene, okrašene ali rdeče, zvitke vseh vrst, kadilo — kupite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Mohorjeva družba v lavantinski škofiji.

Duševni oče Mohorjeve družbe je veliki lavantinski vladika Slomšek. Že leta 1845 je hotel ustanoviti društvo za izdajanje dobrih slovenskih knjig, pa vlada tega ni dovolila. Društvo je bilo dovoljeno šele, ko je leto 1848 prineslo avstrijskim narodom več svobode. Leta 1851 je podaril Slomšek društvu 500 goldinarjev, kar je bilo za takratne čase zelo velik denar, in je tako omogočil, da so leta 1852 mogle iziti prve knjige. Leta 1860 pa se je to društvo preosnovalo v cerkveno bratovščino.

Kakor vidimo torej, se ima zahvaliti Mohorjeva družba za svoj postanek prvemu škofu, ki je stoloval v Mariboru. Družba ima tudi po nesrečnem koroškem plebiscitu svoj sedež v lavantinski škofiji.

Radi tega bi človek pričakoval, da bo družba baš v lavantinski škofiji zelo močno razširjena. Res, prav lepo število udov izkazuje koledar Mohorjeve družbe za leto 1929 v lavantinski škofiji: vseh je 21.957 ali 3.535 odstotkov vsega prebivalstva: na vsakih 100 prebivalcev pridejo dobro trije Mohorjani, na vsakih 200 pa 7, ali na vsakih 1000 jih pride 35. (Potemtakem bi štela lavantinska škofija okroglo 621.000 prebivalcev.)

Če primerjamo s tem številom število udov v ljubljanski škofiji, vidimo, da jih ima ljubljanska škofija dobrih 3000 več: šteje jih 25.115 ali 4.757 odst. vsega prebivalstva. (Po tem računu bi znašalo število prebivalstva v ljubljanski škofiji 528.000, za pičlih 100.000 manj nego v ljubljanski škofiji. Vsa Slovenija bi imela torej 1.149.000 prebivalcev od katerih je 4.099 odstotkov vključenih v Mohorjevi družbi.)

Vprašanje, ki si ga hočemo danes postaviti, se glasi: **Ali bi bilo mogoče, da bi glede Mohorjeve družbe dosegla lavantinska škofija ljubljansko?** Za koliko bi se pa moral odstotek Mohorjanov na štajerskem zvišati?

To lahko izračunamo. Odštejemo 3.535 od 4.757, pa vidimo, da znaša razlika 1.222 odstotkov. Razlika znaša torej enega naročnika na vsakih 100 prebivalcev ali 12 naročnikov na vsakih 1000 prebivalcev.

Jasno je torej, da je brez posebnih težav mogoče dvigniti odstotek Mohorjanov v lavantinski škofiji na višino v ljubljanski škofiji. Saj ima že sedaj lavantinska škofija kar 82 župnij, ki štejejo po več odstotkov Mohorjanov nego povprečno ljubljanska škofija. Osem župnij je celo takih, da znaša število Mohorjanov preko 10 odstotkov. Če zamorejo nekatere župnije doseči kar 5—14 odstotkov, bode gotovo tudi drugod mogoče dvigniti število Mohorjanov vsaj za en procent.

Najtežje bo šlo po župnijah, kjer prebivalstvo v velikem številu ni slovenske narodnosti. Toda tudi Nemci in Madžari se učijo sedaj v šoli slovenščine. Po njihovih hišah sedaj ni slovenskih knjig. Dobro pa bi jih bilo opozoriti na to, da se bodo njihovi otroci najbolje naučili književne slovenščine, če bo v hiši tudi slovenska knjiga — saj

je knjiga tako poceni, da si jo res lahko nabavi vsaka hiša. To velja tudi za siromašne rodbine. Če ne more ali ne mara oče odriniti dveh kovačev, naj pa nekoliko pomaga ostala družina!

Kajti eno stvar lahko mirno trdimo: nobeni družini ne bo žal, če se je naročila na Mohorjeve knjige. Naslednje leto bosta izšli v Mohorjevi družbi kar dve daljši povesti, ki bosta zavzemali vsaka eno celo knjigo: »Kmetija ob Temenici« in »Grček«. Vse bode hotelo brati ti povesti, pa si jih bodo izposojali od hiše do hiše. Ti si pa rajši knjigi sam naroči, da ti ne bo treba knjig iskati drugod, ampak jih boš sam posojal.

Res je, da bo letos v januarju in februarju treba stopiti k marsikomu in mu pokazati letošnje Mohorjeve knjige ter ga pregovarjati, da bi se naročil. Toda to zavest imaš pa lahko, da bo v jeseni 1929 tebi vsak hvaležen, kdor se je na tvoje prigovarjanje vpisal v Moh. družbo, in da odslej ne bo zlepa hotel ostati brez Mohorjevih knjig. Samo prvo leto je včasih težko pridobiti novega uda: naslednje leto pa gre to mnogo lažje, skoro kar samo od sebe. Na prižnici se priporoči ljudem, naj obenem s prevzemom knjig obnovijo naročnino še za naslednje leto.

Na delo torej za sijajen razmah Mohorjeve družbe po lavantinski škofiji! Ne jenjaj prej, dokler se v tvoji župniji ni dvignilo število Mohorjanov vsaj za dober procent!

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Vrednost denarja. Nemška marka 13.55 Din, ogrski pengő 9.92 Din, švicarski frank 10.95 D, avstrijski šilling 8.01 Din, angleški funt 276 D, ameriški dolar 56.85 Din, francoski frank 2.22 Din, češka krona 1.68 Din, italijanska lira 2.97 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 4. januarja 1929 je bilo pripeljanih 41 svinj, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5–6 tednov stari komad 11 Din, 7–9 tednov stari 225 do 250 Din, 3–4 mesece stari 280–450 Din, 5–7 mesecev stari 410–540 Din, 8–10 mesecev stari 580 do 750 Din, 1 leto stari 1100 do 1400 Din, 1 kg žive teže 10 do 12.50 Din, 1 kg mrtve teže 16 do 18 Din. Prodalo se je 28 komadov.

Mariborski trg dne 5. januarja 1928. Tega dne je bil trg že bolj založen in obiskan, kakor novoletni trg. Slaninarjev je bilo 100, s krompirjem in zelenjavo naloženi vozovi so bil 4, s sadjem pa 2. Cene so bile mesu pri slaninarjih navadne, pri domačih mesarjih pa zmerno znižane, kupčija je bila povsem dobra. Perutnine in drugih domačih živali je bilo komaj kakih 150 komadov. Tudi tu se cene znatno niso spremenile, pač pa so se živi purani prodajali po 150 Din komad, pitane mrtve goske pa po 40 Din 1 kg. — Cene krompirju so bile obične Din 1.50 do 2 Din, čebuli 4–5 Din, česnu 12 do 16 Din, hrenu 8 do 10 Din, dalmatinskemu karfijolu 8 do 10 Din kg, tukajšnjemu karfijolu 5 do 15 Din za komad, solati 1–2 Din za kupček, glavnat solati 1.50 do 3 Din za komad, maslu 44 do 65 Din, siru 28 do 30 Din za kg, oranžam 1 do 3 Din, limonam 0.75 do 1 Din za komad, italijanskim maronijem 8 do 9 Din liter. Cvetlic ni bilo. — Lesena in lončena

roba, katere je bilo zelo malo na trgu, se je prodajala po 1 do 60 Din za komad, brezove metle po 2.25 do 6 Din komad.

Slovenska lesna trgovina. Časopisje je objavilo bilanco slovenske lesne trgovine za prošlo leto. Ta bilanca ugotavlja, da se je dvignil promet na slovenskem lesnem trgu v letu 1928 napram letu 1927 od 50 na 70%. Položaj lesne trgovine v Sloveniji je postal ugoden. Naš les ni romal samo v Italijo, ampak je dobil novega odjemalca v Grčiji. Za naše lesne blago se je začela zanimati Anglija, Amerika, veliko pa gre tudi v Francijo in v Nemčijo. Najbolj je zacvetela naša lesna trgovina v državah ob Sredozemskem morju. Cene in izvoz v letu 1928 so se razvijale prav ugodno. Tako je cena za deske monte franko meja narastla od 500 Din spomladi leta 1928 na 600 Din koncem leta. Koncem leta je bilo zelo težko dobiti rezan les, ki je bil zelo iskan in produkcija je bila za 2, 3, celo za 4 do 5 mesecev razprodana.

Žitni trg. Cene pšenici so še vedno neugodno nizke in radi tega se s tem blagom malo trguje. Gornjebačka pšenica notira 236 do 237.50 nakl. postaja. — Laplatska koruza za promptno dobavo je postala črvicejša in je ni mogoče dobiti izpod 295 do 297 Rakek tranzito. Tudi koruza inzulanka je poskočila na 257.50 medjimurska nakladalna postaja. Ostali produkti so nespremenjeni. Izgleda, da pričakuje naš konzum rešitve krize v pšenici, ker malo kupuje. V Sloveniji kupčija skoro popolnoma počiva.

Cene kožam. Cene kožam na ljublj. trgu so od zadnjč neizpremenjene, a padle so cene za krupone. Za telečje kože ni nobenega zanimanja. Svinjske kože se plačujejo po 18 do 21 Din, hrvatske svinjske kože se plačujejo po 5 do 7 dinarjev.

*

Gospodarska obvestila.

Gospodinska šola šolskih sester v Melju v Mariboru. Dne 15. februarja t. l. se začneja štirimesečni letni gospodinski tečaj na tej šoli. Potrebne informacije dajejo šolske sestre v Melju.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Že danes opozarjamo na zelo važno zborovanje, ki ga prireja kmetijska podružnica v dvorani Vinarske in sadjarske šole v nedeljo, dne 27. januarja t. l. Razpravljalo se bode o potrebi organizacije živinorejcev in o važnosti živinorejskih zadrug. Predaval bode o tem predmetu znani večak referent za živinorejo pri mariborski oblasti, gosp. Martin Zupanc, in je pričakovati vprično važnosti in aktualnosti tega vprašanja največjega zanimanja zanj. Podružnica vabi poleg svojih članov vse druge živinorejce, da pridejo na zborovanje ter se udeležijo velepomembnega razgovora. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Licencovanje žrebcev. Na podstavi zakonitih predpisov o licencovanju žrebcev se razglša, da morajo lastniki žrebcev, ki nameravajo v prihodnji plemenilni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, priglasiti te žrebce najpozneje do dne 20. januarja 1929 pri onem sreskem voglavarju —

mestnem magistratu — v čigar okolišju se nahaja. Pri priglasitvi, ki se vrši pismeno ali ustmeno, se mora obenem naznaniti: 1. Ime, priimek in bivališče lastnika; 2. pasma in rod, starost in barva, kakor tudi kraj, v katerem stoji žrebec. Opozarjamo, da se za žrebce polnokrvnih pasem pod 4 leti in za mrzlokrvne žrebce pod 3 leti splošno ne daje dopustila za spuščanje. Svoječasno bomo razglasili, kje in kdaj bo pregledovala komisija priglašene žrebce in dajala dopustila -licenco).

Sadjarska in vrtnarska podružnica v Ptujju ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 20. t. m., ob desetih dopoldne v prostorih gospoda Miha Brenčiča v Ptujju po sledečem dnevnem redu: Poročilo odbora, nove volitve odbora, poučno predavanje o sadjarstvu, slučajnosti. — Odbor.

*

Kmetijska dela v januarju.

V januarju zberimo gospodarske račune in se na podlagi računskih zaključkov prepričajmo, v kateri kmetijski panogi smo napredovali, ali nazadovovali.

Pri vzreji živine je treba dognati, katera vrsta in pasma domačih živali, kakor tudi, kateri posamezni individui ene in iste pasme nam nego in krmljenje najboljše poplačajo. Med živali, ki krmo dobro izkoristijo, oziroma ki za prirastek 1 kg žive teže porabijo zelo malo suhe snovi v krmi, prištevamo še tinarje. Reja svinj utegne potem takem biti prav dobičkanosna, če so živali odporne proti boleznim (rdečica). Odpornost svinj proti čisto se pojavljajočim boleznim dosežemo s skrbnim snaženjem in večkratnim razkuženjem hlevov ter morebitnim zaščitnim cepljenjem, predvsem pa s primernim krmljenjem. V klaji naj bo dovolj apnastih snovi. Če jih je premalo, jih je dodajati v obliki zdrobljenih kosti, klajnega apna, lesnega oglja itd. To je potrebno osobito v zimskem času, ko živali ne pridejo dovolj na prosto. Ne zanemarjajmo krmljenja goved, ki naj tudi v zimskem času dobiva zadosti tečne krme. Krmljenje goved z golo slamo je pravo trpinčenje živali in naj se kaznuje. Kokoši naj dobivajo razen zrnaste piče saj enkrat na dan toplo hrano (mešanico: repe, pese in krompirja), kateri naj se primeša nekoliko klajnega apna, da raje ležejo jajca.

V vinogradu. Dovažanje gnoja in gnojenje po naprej izdelanem načrtu, ako tega nismo storili že poprej in če to vreme dopušča. Kjer ne dostaje hlevskega gnoja, je treba dokupiti umetnih gnojil.

V sadonosniku. Gnojenje in snaženje sadnega drevja, ako ni snega in ne prehude zime. V nasprotnem slučaju izdelujmo sadne košare, lestve, obirače in druge predmete, ki se rabijo v sadjarstvu. Zatirajmo po možnosti tudi sadne škodljivce z obiranjem gosencičjih gnezd itd. in sežiganjem. Napravimo si načrt za sistematično ureditev cele sadjerske zemlje. Sadovi našega dela v tej sme

ri nam bodo prej ali slej padli sami v naročje. Narežimo cepiče od koščičarjev ter jih hranimo do uporabe na hladnem in ne presuhem mestu. Ako imamo katera sadna drevesa za precepiti, preskrbimo si cepiče od primerne sorte ob pravem času.

Na polju in travnikih. Ako vreme dopušča in ni dela v drugih kmetijskih panogah, izvažajmo gnoj, kompost ali gnojnico na polja in travnike. S tem se razbremenimo dela v pomladi, kar nam pride prav, osobito tedaj, ako je nastopilo nenadno toplo spomladansko vreme in se je vsled tega delo zelo nakopičilo. Travnike ob vodi lahko izkoristimo za pridobivanje ledu, ki ga cenijo umne gospodinje.

V gozdu. Izsekavajmo mlade lesove. V starih hostah dajmo prednost goli sečnji pred prebiralno sečnjo. Goličave zasajajmo takoj z novimi sadikami, ki jih naročimo iz kake gozdne drevesnice, ali si jih moremo vzgojiti tudi sami.

V kleti. Pretočimo sadjevec in novo vino, ako še tega nismo storili. Če nam mlado vino nagiba k rjavenju, kar se letos rado dogaja, je pri pretakanju vina pristop zraka kolikor mogoče omejiti in vino pretočiti v dobro zažveplane sode (2 azbestna traka na 1 polovnjak). Glede rjavenja preizkusimo vino na ta način, da ga pustimo stati čez noč v odprti čašici. Pri pretakanju je rabiti čisto studenčnico in sicer zgolj za pomivanje sadov, ne pa tudi za prilivanje k vinu v sodih. Navada nekaterih vinogradnikov, da je treba mlado vino osvežiti z nekoliko vode, je brez vsake podlage in jo je zategadelj opustiti. Kletne vhode držimo zaprte, da se klet preveč ne shladi. V dobri kleti naj ne pade klet na toplina pod 10°C. Držimo vinsko klet vedno v najlepšem redu, kar ugodno vpliva ne le na shranjeni vinski pridelek, marveč tudi na vinskega kupca, če ga pride poskusit.

Vekoslav Š t a m p a r, Ljutomer.

*

Zakon o neposrednih davkih.

Davčna osnova.

Besedilo zakona o tem glasi tako-le: Davek se odmerja po katastrskem čistemu dohodku, izračunjenem po površini, po vrsti obdelovanja (kulturi) in kakovosti zemljišča (boniteti).

Katastrski čisti dohodek je denarna vrednost srednjega donosa zemljišča, ki ga je mogoče doseči z običajnim gospodarjenjem, po odbitku povprečnega meska rednih gospodarskih stroškov.

Srednji donos je količina pridelkov in postranskih užitkov, ki se dosežejo v povprečnem gospodarskem letu s krajevno običajnim obdelovanjem zemljišča na enem hektarju, odnosno oralu površine.

Za redne gospodarske stroške se smatrajo: stroški za vse vrste vprežnih in ročnih gospodarskih del za pripravljanje zemljišča (sveta), za setev, žetev, pripravljanje, hranjenje in oskrbovanje nje gospodarskih pridelkov, stroški za gnojenje, za seme in sadike in amortizacijski stroški glavnice, vložene za

gospodarske zgradbe in inventar, in stroški za zavarovanje, ki so potrebni, da se doseže s krajevno običajnim obdelovanjem zemljišča srednji donos v dotičnem kraju.

Izjemoma se odbijejo poleg rednih stroškov za zemljišča, omenjena v čl. 11, točki 1, odnosno v čl. 13, še posebni stroški za upravo in vzdrževanje naprav, če je vpoštevni svet tehnično odrejen tako, da je mogoče za vsako vpoštevno parcelo točno ugotoviti količnik deleža pri posebnih stroških.

Posebni stroški so: 8% glavnice, vložene v naprave, in povprečni režijski stroški v poslednjih šestih letih.

Če se posebni stroški iz kakršnegakoli vzroka ne morejo točno ugotoviti, se ugotove z ocenitvijo strokovne komisije, ki jo odredita sporazumno minister za finance in minister za poljedelstvo. Posebni stroški, ugotovljeni z ocenitvijo, se odbijejo za vse vpoštevne parcele z onim odstotkom, ki izvira iz sumarnega katastrskega čistega dohodka za vse parcelle proti posebnim stroškom, ugotovljenim z ocenitvijo.

Posebni stroški ne smejo zmanjšati celokupnega katastrskega čistega dohodka za več nego za 80%, odnosno pri zemljiščih, ki se jim je rodovitnost izboljšala, za več nego za 80% presežka katastrskega čistega dohodka.

Vsa zemljišča, ki se kmetijski izkoriščajo ali se morejo ukoriščati, se dele po vrsti obdelovanja:

1. na njive;
2. na vrtove in sadovnjake;
3. na vinograde;
4. na travnike;
5. na pašnike in planine;
6. na gozde in
7. na trsičja, močvare, ribnjake, jezera.

Vsaka teh vrst se deli po kakovosti zemljišča največ na osem razredov.

Mestni trgi (stavbišča) se morajo uvrstiti v najvišji razred najboljše vrste zemljišča v dotičnem mestu (trgu).

Zemljišča, ki se ne uporabljajo za nobeno gospodarstvo, ali se uporabljajo za drugo, ne pa za poljsko, se morajo uvrstiti v vrsto onega zemljišča, ki meji ob dotično zemljišče, ali ga oklepa.

Katastrski čisti dohodek in katastrska vrednost v zemljiških katastrih, kjer so taki že osnovani, se morajo predhodno izpremeniti v dinarsko vrednost v razmerju 1 K = 1 Din. Tako izravnana vrednost zemljišča in katastrskega čistega dohodka služi za osnovo izpremembam po prvih treh postavkah člena 20.

Planine kot posebna kultura katastra za Slovenijo in Dalmacijo se morajo spojit s kulturo pašnikov, parifikati v istem katastru pa v dotične kulture po poslednjem odstavku člena 18.

Katastrski čisti dohodek v krajinah, kjer je tak kataster že osnovan, se mora ugotoviti po skupinah srezov, ki naj se ocenijo in ki so si med seboj najpodobnejši po vseh okolnostih, vplivajočih na velikost čistega zemljiškega dohodka. Ugotovitev čistega dohodka za vsako tako skupino se mora omejiti na vzorne parcele dveh tipičnih vzornih srezov, ki imata vse kulture in razrede dotične skupine. Denarna vrednost dohodka se mora ugotoviti po cenah kme-

tijskih pridelkov v času od 1. julija 1. 1925 do 30. junija 1926. Za vsak vzorni srez se mora izračunati razmerje med sedanjim in novougotovljenim dohodkom. Srednja vrednost dobljenih razmerij je koeficient, s katerim se pomnoži sedanji čisti dohodek vseh srezov dotične skupine.

O tem vprašanju nam bo svoječasno pojasnil gospod Košar, kako je dosegel razmeroma ugodni količnik za izračunavanje zemljiškega davka.

*

Kako koristna nam je divjačina in lovska zakupnina.

Vsak met dela zato, da bi čim več pridelal. Nobeden razumen kmet ne more biti zadovoljen, ako mu kaka reč pridelke uničuje. To ni blagostanje za kmeta, ako je lov veliko vreden. Več kot dobi občina za lov, več mora biti divjačine, divjačina je pa už za naše kmetijstvo.

Že jerebica po več litrov brstja požre eno zimo. Ali ni to velika škoda na drevmu in sadju? Koliko škode pa naredi šele druga divjačina!

So posestniki, ki jim je divjačina za več tisočev škode naredila v sadovnjakih, na vinski trti, na drugih pridelkih, na perutnini itd. Prav gotovo pa naredi vsakemu posestniku več škode, kakor za tiste bore dinarje, ki od tako na debelo hvaljene lovske zakupnine pridejo na njega.

Da nam vso škodo plačajo, to je samo olepšana laž. Ali nam plačajo perutnino, ki jo požre lisica in jastreb in še drugi? Posebno mala piščeta odnese kaj rad jastreb do zadnjega. Ali nam plačajo drevesca, ki nam jih ogloda zajec? No, za druge pridelke se pa povrne komaj za seme in sadike. Vse delo z gnojenjem in obdelavo zemlje in sajenje in izguba pridelka, potem pa pota do zakupnika in cenilec v k pregledovanju škode in brez potrebe povzročena sitnost in zaprava časa, vse to pa smo prisiljeni darovati za škodljivo divjačino.

To ni pravično, da se nas ne vpraša: ali smo voljni divjačino gojiti in lov prodati, ali ne? V mnogih občinah še pet posestnikov ni, ki so zadovoljni, da se lov proda.

To škodljivo nasilje se mora odpraviti. Ker je za vsako reč glasovanje odločilno, naj pa bo še za lov. V tisti občini, kjer je večina posestnikov zadovoljna, da se lov proda, tam ga pa naj prodajo. V oni občini, kjer je večina s tem nezadovoljna, naj se jih pa ne silí prodati lov. Oni naj imajo vso prostost, pokončavati škodljivce. Kolikor kmeti in občin mi poznamo, je povsod velika večina s tem nezadovoljna, da se lov proda. Zato se naj vsaka dosedaj sklenjena kupna pogodba razveljavi, le glasovanje naj ima veljavo.

Nekateri nas iz hinavske ljubezni opozarjajo in plašijo, češ, da se bomo mi kmetje med seboj toževali, ako bi eden na drugi zemlji divjačino ustrelil. Zdaj se pa istim kmetom ne smili, ker je

lahko ob kravo, ako bi na svoji njivi zajca ustrelil, ki mu je pridelke žrl.

Tudi mi se strinjamo z občinami na Murskem polju, ki odločno zahtevajo ukinitve varstva nad divjačino in protestirajo proti zahtevam Lovskega društva, ki so dne 25. 10. 1928 objavljene v »Slovenskem Gospodarju«. Takih občin in kmetov je velika večina v državi, ki hočejo prostost, ne pa tak denar, ki nam jemlje potrebno svobodo.

Nekateri nas plašijo, da bomo imeli potem mnogo višji davek, če ne bo lovške zakupnine. Kolikor je posestnikov v občini, ako bi vsak dal enega kovača na leto (kar upamo, da bi vsak rad storil) v občinsko blagajno, pa bi v mnogih občinah dobili več v blagajno, kakor sedaj dobijo za lov. Saj je vsem že vendar znano, kako si znajo gospodje pomagati, kadar je licitacija lova, da ga dobijo za smešno nizko ceno. Dokaz za to je naša občina, ki gotovo ni osamljena (Svetina pri Celju).

Ker plačamo davek, zato upamo, da nam po vsej pravici gre nemotena, poštena prostost na naši zemlji v svobodni državi.

Prirodni nezgode, toče, suše itd. nas ne morejo nobeni gospodje poslanci obvarovati, a ta krivični lovski zakon se pa da odpraviti. Zato Vas prav z zaupanjem prosimo, da nam boste to pravično željo že kmalu uslišali!

Svetinčan.

Nove knjige.

Dr. Mihael Opeka: »Odrešenje.« Sedem govorov o Jezusovem trpljenju. V zalogi Ničman, Ljubljana. Cena s pošto 13.50 Din. — Z znano, temu velikemu pridigarju lastno mogočno in sugestivno besedo razgrinja pred nami v teh govorih dr. Opeka grandiozno žaloigro trpljenja Kristusovega. Segi pa ob tem tudi globoko v sedanje življenje, v naše vsakdanje slabosti, napake in strasti. Tako pri Judežu kaže moderno pohlepnost, pri Petru našo bojazljivost in našo strahopetnost, kadar treba nastopiti za najvišje svetinje: vero, sv. Cerkev. Pri bičanju na moderno modo, na današnji pohlep po mesenih nasladnostih itd. Izzveni pa ta visoka pesem o Gospodovem trpljenju in našem odrešenju v opomin, kako naj bomo hvaležni za trpljenje Gospodovo. Bratje, sežite po knjigi, ne bo vam žal! — Ksaver Meško.

Nove zgodovinske povesti.

Isti pisatelj, dr. Ilauig, ki je spisal »ČRNI KRIŽ PRI HRASTOVCU«, je spisal tudi zanimivo povest »SLEDNI VITEZ REBERČAN«, ki stane 20 Din broš., »KAPELŠKI PUNT«, ki stane 28 Din broš. — Vse tri povesti obravnavajo našo domačo zgodovino. Ker je naklada majhna, najboljše stori tisti, ki knjige takoj naroči pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kapla. Mnogi so se vznemirili, ko smo nedavno na tem mestu poročali, da hočejo nastaniti v naši osnovni šoli finančno kontrolo. Vsi oni so lahko pomirjeni, ker je ta nevarnost minula. Našel se je namreč rodoljub v osebi gospoda Rihterja, gostilničarja na Kapli, ki je to preprečil na ta način, da je sklenil dati na razpolago za nastanitev financarjev celo svojo hišo na Kapli.

Selnica ob Dravi. Naša župnijska cerkev je preteklo jesen dobila pet novih zvonov, ki jih je izdelala livarna »Zvonoglas« v Mariboru. Zvonovi: D, fis, a, c in e imajo mogočne, polno in trajno doneče a hkrati mehke in čiste glasove. Župljani so novih zvonov neizmerno veseli in bodo kmalu naročili pri isti tvrdki še tri zvonove za podružnico. V vsakem oziru solidna livarna »Zvonoglas« si je z vlitjem naših zvonov ustvarila najboljšo reklamo. — Vsem, ki si nameravajo nabaviti nove zvonove, to podjetje z mirnim srcem in kar najtopleje priporočamo!

Sv. Križ nad Mariborom. Kar tri zveste služabnike je izgubila v preteklem letu naša farna cerkva. Cerkvenemu ključarju Hlebiču in gospodu župniku Al. Leben je sledil na kraj miru in pokoja naš občepriljubljeni mežnarček Anton Klampfer. Dne 21. decembra smo ga ob mnogobrojni udeležbi položili k večnemu počitku. Kot 90letnik, najstarejši faran, je še do zadnjega dne vestno opravljal svojo cerkovniško službo. Dolgih 50 let je služil Bogu in cerkvi, dolgih 30 let kot šolski sluga naši šoli. Zapustil je svojo ljubljeno cerkvico in šolo, svojo drago ženo, s katero je pred nekaj leti obhajal zlati jubilej svoje poroke in odšel k Vsemogočnemu po zaslužen plačilo in odlikovanje. Bodi mu lahka križanska zemljica! — Kakor običajno vsako leto, smo tudi letos obdarili za Božič naše revne šolarčke z raznimi darili in šolskimi potrebščinami. Razdelilo se je blaga v skupni vrednosti 2300 Din. Ob tej priliki bodi izrečena najpristranejša zahvala slavnemu Ciril-Metodovi družbi, oblastnemu šolskemu odboru in okrajnemu zastopu v Mariboru, gospej dr. Pipuševi, tukajšnji kozjaški posojilnici in veleposestniku g. Antonu Hauptmanu za denarne prispevke. Naš narod in mladina vam je hvaležna za velikodušne darove!

Sv. Martin pri Vurbergu. Na Novega leta dan smo se zbrali v hiši Gmajnerjevi v Spod. Dupleku občinski mošje iz vseh štirih občin naš župnije. Imeli smo zopet posvetovanje radi zgradbe mostu pri Zgorn. Dupleku. Predsedovala sta gospod Klemenčič in župan gospod Lorgier. Davčni upravitelj gospod Ozvatič je poljudno tolmačil možem določila novega davčnega zakona, a poslanec Franjo Žebot je poročal o delovanju okrajnega zastopa ter o splošnem položaju. Gospod Kostajnshek se je zahvalil vsem občinam in občanom za prispevke za dupleški most. Na obeh straneh Drave ljudje požrtvovalno darujejo hrastovino in denar. Tudi gospod župan Florijančič je govoril o delu okrajnega zastopa. Pri nas smo v ozkem stiku z našim poslancem in se živahno gibljemo.

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Na dan sv. Štefana je umrla Ana Cilenšek, zasebnica, v starosti 74 let. Rajnica je bila vrlo izobražena in narodna žena, pridna mati svojih otrok. V Cilenškovih hiši se čita »Slovenski Gospodar« že iz leta 1880. Pogreb je bil v soboto, 29. decembra, ob veliki udeležbi. Vsem udeležencem pogreba, zlasti prijateljem in sorodnikom srčna zahvala. Blaga rajnica naj počiva v miru!

Zlatolišje pri Ptuj. Dne 28. decembra smo ob veliki udeležbi spremljali k večnemu počitku nesrečno preminulega mladeniča Franca Pušnika. V imenu domačih fantov se je na do-

mu poslovil od pokojnika Simon Kröpfl. Med fanti je bil rajni visoko spoštovan in jako priljubljen. Poslovinne besede gospoda Antona Goloba so do solz ganile navzoče, ko je omenil njegovo pridnost ter pripravljenost za pomoč vaščanom. Ohranili te bodemo v vednem spominu, dragi Franc! Počivaj mirno zraven matere, kamor smo te položili! Svetila ti večna luč! Težko prizadetemu očetu in sestram naše sožalje!

Sv. Jakob v Slov. gor. Umrl je na svojem posestvu na Smolniku Sernc Jožef, kateri je bil tukaj lastnik vinograda. Podpisana viničarja sta imela v tem plemenitem možu vedno najboljšega gospodarja in velikega dobrotnika, kateri je vedno visoko cenil lepo razmerje med viničarjem in lastnikom vinograda. — Konrad in Marija Babič.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Staro leto se je poslovilo od nas. V preteklem letu se je narodilo 73 otrok, umrlo je 53 oseb, poročenih je bilo 17 parov. — K večnemu počitku smo položili dne 13. decembra hčerko sakuškega župana Miciko Zelenko v 24. letu. Bolehala je dalje časa. — Na starega leta dan smo pa materi zemlji izročili pošteno ženo Lizo Vrabel iz Senčaka v 70. letu. — Popoldan istega dne se zaslisi zopet mrtvaški zvon. Ta nam naznani, da je zapustil to solzno dolino Gregor Pihler v Mosteh, skrben gospodar in dober oče svojih otrok, pristaš naše SLS stranke, naročnik našega »Gospodarja«. — V preteklem letu niso našo župnijo obiskale prevelike nezgode, za novo leto prosimo Boga, da nam naj da svoj blagoslov!

Sv. Križ pri Ljutomeru. Milo so se oglasili naši križevski zvonovi v začetku novega leta. Umrla je tukaj blaga mladenka Frančiška Petovar iz Iljašvec. Prenašala je vdano v božjo voljo 14 mesecev neusmiljeno bolezen: jetiko. Bila je sprevidena večkrat s sv. zakramenti in še ravno pol ure pred smrtjo je sprejela sveto popotnico. Bila je vneta družbenica Marijina. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudstva in cela Marijina družba z zastavo. Bog ji bodi obilen plačnik tam gori pri Mariji!

Dobrova pri Ormožu. Večina ormoškega mestnega občinskega odbora je vključ protestom manjšine in proti njihovim glasovom sklenila, da podari zadružni elektrarni vse od zadnjih petih let zapadle obresti na deleže. To božično darilo znaša približno 50.000 Din. Razumljivo je, da smo mi Dobrovčani ozlovoljeni radi tega sklepa, ker Dobrova nima elektrike, toda mora zanjo plačevati. Zato zahtevamo, da se naj ta sklep razveljavi ali pa naj se napelje elektrika tudi na Dobrovo! Za vse mora biti enaka pravica!

Pušenci pri Ormožu. Zdaj je čas kolin ali »domačih praznikov«. Pri nas pa so tudi psi hoteli imeti gostijo. Neko noč po Božiču so vdrli v slabo zaprt svinjak delavke Julijane Kirič, ki si je redila prašička. Ubogo žival so psi pregnali, jo najbrže pri živem telesu žrli in vso razmesarili. Ljudje so pač slišali močno cviljenje tuljenje in jokanje, pa niso slutili, kaj to pomeni. Drugo jutro so našli v potoku žival, vso razmrcvarjeno. Uboga delavka pa je razmišljala o bridki usodi.

Kapela pri Radencih. V nedeljo, dne 29. decembra, sta obhajala v krogu svojih otrok in vnukov, prijateljev in znancev Matija Jančar in njegova žena redko slovesnost zlate poroke. Zlatoporočencema želimo, da jima Bog da še obilo sreče in milosti na tem zemeljskem potovanju!

Sv. Peter v Savinjski dolini. Pri nas so priredili šolski otroci pod vodstvom gospoda šolskega upravitelja in gosposkega učitelja božičnico v prid revnim otrokom. Zelo ganljivo je bilo, ko so otroci žarečih lic in z radostjo pregledovali topla zimska oblačila in druge darove. Presenečeni pa smo bili nad krasnim petjem teh naših ljubih malčkov. Lep vtis je napravila tudi noveletna alegorija. Živjoklicev ni hotelo biti konca, še in še je hotelo navdušeno ljudstvo videti to ljubko prikazen.

Dolžnost je nam staršem, da se najsrčneje zahvalimo gospodu šolskemu upravitelju in gospodičnima učiteljicama za veliki trud, ki so ga imeli, da so otroke pa tudi nas druge pošteno razveselili!

Št. Ilj pri Velenju. Čez dolgo časa sem o božičnih praznikih zopet obiskal svoj ljubi rojstni kraj. Marsikaj se je spremenilo v teku let. Mnogih znancev nisem našel več, namesto njih sem videl precej novih nagrobnih spomenikov na pokopališču. Tudi posamezne vasi dobivajo novo lice. Nove stavbe: hiše in sušilnice pričajo o gospodarskem napredovanju; pogoste piramide hmelovk, na novo nasajeni sadni vrtovi in vinogradi pričajo o marljivosti prebivalcev. In v sredini kraja ob okrajni cesti nova stavba z rudečo streho: bodoči društveni in posojilniški dom na krasnem prostoru! Nekdaj smo poslušali tam barantanje, priduševanje in preklinjanje sejmarjev, sedaj si stavijo podjetni Sentičani na tistem mestu dom prosveti in gospodarstvu! Neprijetno pa me je razočarala okolica šole. Uta, ki ni podobna ne kurniku, ne drvarnici, ne svinjaku, stoji za šolskim poslopjem. Dvojna vrata slonijo ob steni in skozi odprtino gledaš kup žagovine, ki je na debelo raztresena tudi pred uto. Tik ute je postavljen drog za telovadbo. In med uto in šolskim poslopjem je velika jama polna vode. Za ribnik premajhna, za žabjo mlako prevelika. Po barvi okolice sem razsodil, da je odprta apnena jama. Na vprašanje sem izvedel, da je jama služila kot apnena jama posojilnici za stavbo, a je sedaj prazna. Želeti bi bilo, da se kdo usmili te jame in zraven stoječe ute in spravi v red. Saj je še šola menda za vzgojo kakor nekdanj, a to, kar je tam za šolo, ni ravno vzgojno. Torej merodajni činitelji na delo! Pa brez zamere! Rad bi samo, da bi bil Št. Ilj povsod vzoren, da se ga človek lahko razveseli, če pride domu!

Sladkagora. Vodovod. Na praznik Sv. Treh kraljev se je tu ustanovila vodovodna zadruga, ki bo oskrbela pitno vodo za krajevne občine: Sladkagora, Polže in Sv. Mišel. S tem je storjen prvi korak, da se ugodni dolgoletni želji in ustrezni resnični potrebi vseh teh treh krajevnih občin. Hkrati pa je ustrezno tudi številnim romarjem, ki zlasti v velikem številu vsako leto prihajajo sem iz Prekmurja, Štrigove in raznih župnij Slovenskih goric. V odbor so sprejeti gospodje: Majcen Jakob, načelnik; Pucelj Alojz podnačelnik; župnik Ivanc Ivan, katehet Kolarič Jožef, Rupnik Franc, Vipolnik Franc, Novak Florijan. Upamo na uspešno podoro merodajnih faktorjev za podjetje, ki je silno važno v gospodarskem in zdravstvenem oziru in tudi važno v oziru tujkega prometa.

Sele-Vrhi. Pod spretnim in požrtvovalnim vodstvom naše gđc. šolske upraviteljice Štefke Vrhnjak so nam priredili naši otroci na Svetih Treh kraljev dan dve lepi urici z resnimi in smešnimi deklaracijami, petjem in igrice s. Serafine: »Rožica božjega Srca«. Vsi otroci so rešili svojo nalogo prav dobro, najboljša pač osemletna Lojzka Pečolar, ki je igrala judovsko deklico s tako elganco in resnostjo, kakor rojena igralka. Obisk je bil zelo dober, znamenje, da ljudstvo takih prireditev želi. Med drugimi so nas počastili č. gospod duhovni svetnik in župnik starotrški Jurko in skoro celoskopen cerkveni pevski zbor in oba gospoda župana: gospod Mihael Brezovnik, župan vrhovski, in gospod Ivan Hovnik, župan selski, s soprogama. Hvala vsem!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Na Božič so naše male Orlitice vprizorile ganljivo božično igro »Sirota«. Na novega leta dan pa smo pomorali v daljno Kitajsko, Japonsko, Indijo in Alasko ter občudovali požrtvovalno delo naših misijonarjev. Predavanje so pojasnjevale ikoptične slike. — V preteklem letu 1928 je bilo v naši fari 30 porok; rojenih je bilo 54 moških in 76 ženskih otrok; umrlo jih je 34 moških in 35 žensk. — Na posvetitvi pri Andriču v Platu se je nabralo za novo bogoslovje 112 Din. Bog plačaj!

Marija Gradec pri Laškem. Na dopis »Domovini« iz časa okrog Božiča odgovarjamo: Kar se tiče davkov, da jih baje Marijagradčani plačujemo višje kot pa Laščani, povemo samo to: Ako bodo hoteli Laščani svoj občinski dolg za vodovod plačati, ne da bi prosili okrajni zastop in oblastni odbor, ki sta pa v klerikalnih rokah, podpore, bodo naložili doklade, da se bodo bogatim Laščanom ježili lasje. Naj nam ne zamerijo napredni Laščani z gospodom županom na čelu, da taki dopisi njim gotovo več škodujejo kot pa koristijo klavrnim marijagradskim demokratom. Kar ni znano dopisniku »Domovine«, pač pa vsakemu, ki se količkaj briga za občinsko gospodarstvo laške in marijagradške občine, je dejstvo, da ima občina Laško z ozirom na majhni teritorij in maloštevilno prebivalstvo veliko število trgovin, obrti in gostiln. Vsi ti trgovci, obrtniki in gostilničarji pa živijo in imajo od kmetov in delavcev iz okolice, med temi tudi v veliki meri od občanov marijagradške občine svoje dohodke. Nasprotno pa v občini Marija Gradec z ozirom na razsežnost in veliko število prebivalstva imamo malo trgovcev in gostilničarjev, in morajo potem samo ob sebi razumljivo plačevati večje doklade kmetje. Sicer imate v marijagradškem občinskem odboru dva svoja odbornika, čeprav pripadnost k demokratski stranki sramežljivo pripoznavata, — in ta dva naj kaj pametnega predlagata. Kar se tiče, da dopisnik napada naše poslance, zakaj naši fantje ne služijo v Celju, namesto v Makedoniji, ste demokrati najmanj upravičeni koga napadati, ko ste pred par leti vsakega, kdor je kaj o tem govoril, označili za protidržavni element. Resnica je, da so naši demokrati v Laškem in v Marija Gradcu precej pod vplivom vremena. Sedaj jim zmruže pamet in nekdanj tako vroče srce, po leti okrog kresa pa so se nekemu kisali možgani od vročine, da je pri neki anketi govoril nekaj, kar še sedaj njegovi demokratski somišljeniki obžalujejo, češ, kako je bil naroden. Spominjajte se pregovora, da iz steklene hiše ni varno na mimooidoče kamenje metati.

Planina pri Sevnici. Dne 29. decembra 1928 je vznemirilo vso planinsko župnijo grozno poročilo, da se je obesila neka deklica. Teden dni poprej se je zgubila z doma, da ni nobeden vedel kam. Vse iskanje je bilo zastonj. Še le v soboto, dne 29. decembra, jo je našel njen brat ob desetih dopoldne, obešeno na neki smreki osem metrov visoko, v gozdu v bližini graščinskega marofa.

Pohorje. Pri nas je po močnem vetru padel sneg. Čeprav smo imeli lepo jesen, vendar povsod še ni zadostno preskrbljeno z drvami in steljo. Navzlic prihodu tega mrzlega gosta smo letos s tekočim vremenom zadovoljni. Znale so jeseni pri nas, ko smo morali z lopatami na njivo, da so potem ženske za nami pulile repo. Događa se pač po reku, ki je tudi med našim ljudstvom uveljavljen: »Zima in gosposka nič ne šenkata!« Preveč debelega snega se pa tudi mi bojimo. Ne le da isti doprinaša pred vsem škodo po sadonosnikih, temveč povzroča prav občutno škodo tudi po naših gozdih, koder lo-mi vrhe mladih smrek in jelk.

Nabirajte naročnikov za naš mladinski list

„Naš dom“!

Mlinarskega vajenca sprejme ob popolni oskrbi in majhni mesečni plači v učenju paromlin J. Zadravec, Središče ob Dravi.

Za rejo slabotne in zaostale živine ter za okrepčanje breje in mlade živine, je potrebno uspešno TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO ki se dobi pri: M. TEŽAK, Zagreb, Gunduličeva 13.

Orlovskim izletnikom v Prago.

Mnogi izmed čitateljev ste bili priče veličastnih orlovskih dni v Mariboru l. 1920, ko je vsa slovenska mladina, zbrana v Orlu, prvič po vojni praznovala skupno in slovesno in v navdušenju z ostalim narodom. Krasni, nepozabni so bili tisti dnevi!

Pa je prišlo dve leti pozneje Brno, — kjer se je vršil leta 1922 II. mednarodni tabor vsega orlovstva. So sicer redki, ki so bili priče tistih velikih dni in češke gostoljubnosti, toda kdor je bil in je videl tistikrat vso silo orlovske armade, ko je v desetstisočih korakala skozi ulice največjega moravskega mesta, ne bo nikdar pozabil tega slovesnega pohoda orlovske misli in ideje in njih borcev.

Maribor—Brno! Dvoje imen, dvoje spominov! Dve prilike in dva pogleda nazaj na prehojeno pot, vsakokrat zamah in spet krepak korak naprej...

In glejte: spet nas kličejo bratje! — Praga stoji pred nami! Čehi nas vabijo in nam smehljaje nudijo roko:

Slovenec pridi v gostel!

Njih klic je vabljev na vso moč in je jasno, da bo priklical mnoge sinove in hčerke iz bratske dežele. Saj Slovenci že od nekdanj radi romamo po svetu in so nam zlasti pri srcu bratski narodi — slovanski: češki izmed vseh najbolj.

Kaj pa bo?

Češki narod bo prihodnje leto pod visokim pokroviteljstvom svoje državne vlade zelo slovesno in skozi celo leto praznoval

1000letnico sv. Vavla

ki je bil v zgodovini češkega naroda jako slaven in znamenit mož. Zato bodo to priliko vsa češka društva primerno proslavila in se po 1000 letih spomnila svojega velikega svetca.

Tudi Orel je med tistimi društvi in bo v okviru celoletnih slavnosti priredil od

1. do 8. julija 1929

posebne »Svetovavlavsky Dnevy Orelstva«, ki naj bodo obenem tudi mednarodna prireditve vseh katoliških telovadcev in revija slovenskih narodov ter njih mladine. Za to priliko so češki katoličani že dolgo z vso vnemo pripravljajo. Češki Orel je vzel od države v najem ogromen stadion, kjer se bodo vršili javni telovadni nastopi in

mednarodne telovadne tekme,

katerih se udeležijo telovadci vseh katoliških narodov Evrope. V to svrhu so že objavljene v Prago vse organizacije, ki so združene v Mednarodni uniji kat. telovadcev. Doslej so priglasili udeležbo sledeči narodi: Poljaki, Nemci, Švicarji, Francozi, Belgijci, Španci, Japonci, Poljak in Čehi ter Slovenci iz Amerike, zlasti se pa v velikem številu udeležimo prireditve bratskih čeških Orlov mi Jugoslovani:

Slovenci in Hrvatje.

Priprave se vodijo ločeno in sicer za Hrvate v Zagrebu, za Slovence pa v Ljubljani. Hrvatje pravijo, da bodo sami poslali 2000 ljudi v Prago, mi Slovenci pa

tudi računamo na to število. Doslej se pa je v pisarni JOZ v Ljubljani, ki organizira ta izlet, prijavilo že čez 500 fantov in deklet, ki so se odločili obiskati Prago. Prihajajo pa še vsak dan nove prijave, tako da se število izletnikov od dne do dne veča. Razumljivo je, da hočejo to priliko izrabiti vsi oni mnogi, ki so že tolikokrat slišali, da je

Praga eno najlepših mest

v srednji Evropi, znano zlasti po mnogih lepih cerkvah in krasnih palačah. Prilika je res silno ugodna in se ne ponudi spet zlepa. Zato tudi mi priporočamo in svetujemo vsakomur, ki količkaj more, v dneh 1. do 8. julija pohiti s slovenskimi Orli v zlato Prago. Za cel izlet, ki bo trajal skoro polnih 10 dni, so določene tako nizke cene, da takšno svoto zmore vsak mladenič s količkaj dobre volje in primerno pridnostjo in zaslužkom.

Kje in kako pojdemo?

Potovali bomo približno tako kot leta 1922 v Brno, le več nas bo. Računamo, da nas bode Slovencev za dva posebna

vlak. Šli bi iz Ljubljane preko Maribora in Gradca na Dunaj in v Brno, dalje skozi Moravsko preko Olomuca v Prago. Da ne bo pot ista in bodo mogli izletniki videti čim več lepih krajev, se vračajo iz Prage čez Budjevice v Linz, preko Judenburga čez Gosposvetsko polje v Celovec. Tu se del izletnikov pelje preko Jesenic v Ljubljano, Štajerci pa preko Dravograda v Maribor in domov.

V Olomucu bodo izletniki obiskali skupen grob Jugoslovanov, med katerimi je tudi mnogo slovenskih sinov, ki so kot vojaki ostali na bratski češki zemlji. Prav letos so sezidali in odkrili tem junakom novo jugoslovansko kapelo, katere slavnosti se je udeležila tudi naša vojaška deputacija. Na grob teh svojih rojakov bi ponesli slovenske prsti.

Izletniki se bodo, kakor rečeno, oglasili tudi v Judenburgu, ki se ga mnogi izmed bivših vojakov z grozo spominjajo. Mnogi slovenski trpini so morali pustiti tu svoje izstradano in izmučeno življenje. Dolžnost ostalega slovenskega rodu je, da se teh svojih trpinov in borcev, ki so umrli za našo svobodo, spo-

minja in najlepša prilika za to bo ravno takrat. Tudi na grobove teh mučnikov bodo Slovenci ob tej priliki prinesli prsti z rodne zemlje.

Cenj. dopisnikom!

Cenjene dopisnike opozarjamo še enkrat, da se zaključi uredništvo »Slovenskega Gospodarja« vsak torek predpoldne. Na obvestila in dopise, katere sprejme uredništvo v sredo, se ne more ozirati za torkovo številko. »Slovenskega Gospodarja« smo pomaknili za en dan naprej radi pošte, ki ni mogla dostaviti našega lista vsem naročnikom do nedelje.

Hlapca h konjem, ki zna orati in je vaje konjev, se takoj sprejme, 250 do 300 dinarjev mesečno. — Veleposestvo Šegula, Hlapenci, pošta Juršinci. 18

Dovoljujem si mojim cenjenim odjemalcem naznaniti, da je dolgoletni potovalni zastopnik fe. Theo Seitz v Dunaju in Kreuznachu na Rajni gospod JOSIP MASCHA

1. januarjem pristopil v isti službi k moji firmi ter uljudno prosim, da se mu izkaže popolno zupanje.

PETAR J. MIOVIC MARIBOR, Kopitarjeva ulica 6, kr. dvorni dobavitelj.

Odvetnik

Dr. Anton Megušar

vljudno naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno

v Brežicah nasproti sodišča

Izdelujejo se vsakovrstne pletenine za moške, ženske in otroke po najnižjih cenah. Za trgovce velik popust. Delo točno, potreba solidna. Priporočila se strojno pletenje v Ljutomeru. 59

Prodajam veliko, novo stanovanjsko-gospodarsko poslopje, mali umetni mlin, stalni pogon, 50 oralov zemlje pri hiši, pri kolodvoru, električna napeljava, pošta, telefon, Slivar, Ljutomer. 61

Svinjske kože

kupi po najvišji dnevni ceni Hugo Stark, Maribor, Koroška cesta 6.

Otvoritev trgovine!

Vljudno naznanjam, da sem otvorila na Kralja Petra trgu 6, nasproti državnega mosta

trgovino z usnjem

katero vodi

ELLINGER

A. GOLČMAN.

Dr. O. L.:

34

Črni križ pri Hrastovcu.

Zgodovinska povest.

»To bi ne bilo najhujše,« prekine jo Friderik, »maščevali ste se strašno nad Agato in zato mojim tukaj ter zahtevam opravičbo!«

»Agata je bila čarodejka, kar je sama priznala, dala ti je tajnostno pijačo, da te je omamlila in pridobila zase.«

»Nečuveno, v smrtni sili ste jo k temu prišli, ničesar ni storila, hoteli ste njeno smrt, ker je bila vam napoti.«

»Pa vendar je izvršila detomor.«

»Vi ste zblazneli, hudobija je bila v vas, ženska, toliko trpinčena, mučena, je morala v mrzli leči poroditi mrtvo dete.«

»Sodniki so jo spoznali krivim, ker je vse priznala.«

»Vaše maščevanje je obsodilo, kdo bi se vam mogel ustavljati!«

»O ne sodi me tako ostro!«

»Jaz vas ne sodim, sodil vas bo Bog, nedolžno kri ste prelili, umorili dete, po katerega žilah je tekla tudi vaša kri, in vse to iz srdu proti njej,

ki je bila angelj, moje edino, kar sem še imel na svetu.«

»O nehaj, nehaj, Friderik,« kliče bolestno graščakinja, »ti me uničiš.«

»Uničim, haha, vaša vest vas bo sama uničila, ona nedolžna Agata naj vam gleda vsak dan v obraz, po noči in po dnevu, in kri nedolžnega otroka, ki ste ga vi umorili, naj pride nad vas, med menoj in vami je pretrgana vsaka vez, nimam več matere, umorili ste tudi v meni vsak čut ljubezni, umorili ste tudi svojega sina — dajali boste pred Bogom zato odgovor!«

Z visokim, pretresljivim glasom je izgovoril Friderik te besede, da je odmevalo po dvorani. Graščakinja je stala kakor izklesana iz kamna, povsila je svoje oči, ki so sicer gledale tako ponosno in zapovedujoče, roke so ji padle ob telo.

»Friderik,« vzklikne ter hoče pasti na kolena, a mladi Herberstein odpre dveri ter odide z naglimi koraki proti svojemu stanovanju.

Nastala je smrtna tišina v sobani; graščakinja je ostala kakor pribita na tla, še so ji do neke grozne besede po ušesih, čutila je vso težo teh besed.

Začela se je tresti na celem životu, stemnilo se ji je pred očmi in zdrsnila je nezavestna na tla.

NA POLJANI — najboljša Meškova povest je zopej na razpolago. Vsakdo naj jo še to zimo prebere! Stane Din 25, vezana Din 38. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zakonski par

brez otrok, deloljubni, se išče za poslastvo v okolici Ptujja. Žena naj bi bila v pomoč gospodinj in mora znati dobro kuhati; mož samostojen delavec ter za nadzorstvo v gospodarstvu in trgovini. Zahteva se znanje nemščine, želi se zmožnosti v vinogradništvu, a to ni pogoj. Ponudbe z navedbo zahtev pod »Haloze« na Hinko Sax, Maribor. 32

KUPIM KOSTI

ščetine, staro železo in vse deželne pridelke.

Najceneje kupite:

manufakturno, špecerijsko blago, vsakovrstno železnino, pluže, »Alfe« i. t. d. pri trvdki

Karol Sima, Poljčane

Čitajte „Slov. Gospodarja“!

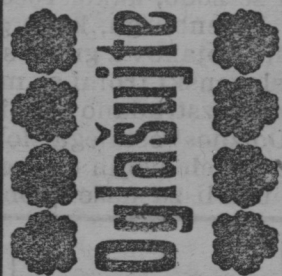
Najboljše in najvarnejše
naložite svoj denar pri

Posojilnici v Gornji Radgoni.

Obrestna mera za navadne vloge 6%, za vezane po dogovoru. Nalagajte svoj odvišen denar pri domačem zavodu

Poslastvo na prodaj, Pri Sv. Trojici v Slov. gor. je na prodaj bivša Posingerjeva gostilna z vsemi poslasti vred v približni izmeri: sedem orolov. Poslastvo se lahko ogleda vsak čas. Pogajati se je z lastnikom Antonom Tisovic, posestnikom pri Sv. Trojici v Slov. gor. Pojasnila daje tudi Fran Štupica, notar pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 52

Minoritski samostan v Ptujju išče majerja z družino za poslastvo v Halozah. Nastop takoj. 42

Ženska išče službo na deželi, stara 35 let, najraje na kakšni graščini k svinjam. Limbuš št. 27 pri Mariboru. 49

Čevljarski vajenec, ki se je že nekaj časa učil, se takoj sprejme. Belec, Cesta na Brezje št. 8, Pobrežje pri Mariboru. Oskrba pri mojstru. 53

Volčji pes, 8 mesecev star, se proda. Drogz Feliks, Vel. Zimica, Sv. Barbara pri Mariboru. 50

Iščem mizarškega pomočnika, Dvoršak Franc, mizar, Sv. Ilj v Slov. gor. 54

CIRILOVA KNJIŽNICA.

1. Dr. Karl Capuder: **Naša država.** (Razprodano).
2. Dr. Leopold Lenard: **Jugoslovanski Piemont.** Din 7.—
3. Dr. Leopold Lenard: **Slovenska žena v dobi narodnega preporoda.** Din 10.—
4. **Moj stric in moj župnik.** Din 4.—
5. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, I.** del Din 8.—
6. G. J. Whyte Meloille: **Gladiatorji, II.** del Din 10.—
7. H. G. Wells: **Zgodba o nevidnem človeku.** Din 7.—
8. B. Orczy: **Dušica, I.** del broš. Din 16.—, vezan Din 30.—, II. del broš. Din 25.—, vezan Din 40.—, III. del broš. Din 32.—, vezan Din 44.—
9. A. Conan Doyle: **V libijski puščavi.** Din 12.—
10. Arnold Bennett: **Živ pokopan.** Din 8.—
11. Illamo Camelli: **Izpovedi socialisti.** Din 16.—
12. E. R. Burroughs: **Džungla, I.** del Din 18.—, II. del Din 14.—
13. Elza Lešnik: **Šumi, šumi Drava . . .** Din 5.—
14. Matija Ljubša: **Slovenske gorice.** (Razprodano.)
15. Erckmann-Chatrian: **Zgodbe napoleonskega vojaka.** Din 12.—
16. Antonio Fogazzaro: **Mali svet naših očetov.** Din 28.—
17. Anton Kosi: **Iz otroških ust.** Din 8.—
18. Dr. J. Jeraj: **Kadar rože cveto.** (Razprodano.)
19. J. F. Cooper: **Zadnji Mohikanec.** Din 11.—
20. Pavel Keller: **Dom.** Broš. Din 22.—, vezan Din 35.—
21. Gabriel Majcen: **Zgodovina Maribora.** Din 20.—
22. H. R. Savage: **Snubitev kneza šamila.** (Še ni izšla.)
23. Kazimir Przerwa-Tetmajer: **Rokovnjači izpod Tatire in druge povesti.** Broš. Din 16.—, vezan Din 28.—
24. Arthur Sills: **Smrtna past.** Din 9.—
25. Anton Kosi: **Iz otroških ust, II.** del Din 16.—

Najboljše volnene ODEJE

za postelje in KOCE
nudi

Tovarna volnenih izdelkov

PETER MAJDIČ — CELJE

isti kupuje tudi vsakovrstno ovčjo volno

Tako jo je našla služkinja, ko je stopila v sobo. —

Bila je svetla mesečna noč. Tajnostno so šumele visoke smreke okoli hrastovskega grada in v gostem lesu nad gradom je skovikala sova, da je človeka nehote preletela groza.

Iz visokih hrastov pod gradom je padalo listje na tla ter skrivnostno šušljalo, ko je stopal po polju temno oblečen mož visoke postave. Urno je korakal, kakor bi ga gnala neka tajna sila. Že je došel do Črnega lesa, sliši se glasno sopljenje, kakor bi nosil ponočni popotnik silno težo na sebi. Zdajci dospe na vrh, pogleda okoli sebe, zagleda prostor prost od dreves, oči iščejo nemirno nečesar, naenkrat obstoji, črna moška postava se zgrudi pred malim hribčekom na tla ter bolestno vzdikne:

»Agata, tako je najino svidenje!»

Bil je graščak Ivan Friderik Herberstein.

Dolgo je klečal ob grobu svoje Agate. Svetla luna je pošiljala čarobno svetlobo skoz temne smrekove veje na graščaka in drevje je šumelo tajnostno, kakor bi hotelo pripovedovati vso bol, ki jo je čutila Agata v trenutku, ko je morala pustiti svoje mlado življenje, a izročilo je tudi

zadnje pozdrave, katere je sporočila svojemu soprogu.

Od Sv. Lenarta so udarjali otožni glasovi enajste ure, Friderik Herberstein se je vzdramil, polagoma dvignil, napravil križ in se podal nazaj proti Hrastovcu.

Začudeno je gledal vratar Pankracij, ko je prihajal mlad graščak tako pozno po noči domu. Bil je v obrazu ves spremenjen, videlo se mu je, da je trpel v teh urah mnogo.

Ne da bi spregovoril kako besedo, je odšel po dvorišču ter po stopnicah s težkimi, utrujenimi koraki. Kmalu nato je nastala v gradu grobna tišina.

Mladi graščak se je pokazal le malo kedaj. Bil je vedno sam, brigal se ni za nobeno zadevo. Taval je po gozdovih in poljih, zamišljen, upadel. Pogosto so ga videli, kako je klečal ob grobu svoje Agate.

Frideriku Herbersteinu ni dalo miru, da bi bila še dalje pokopana nesrečna žrtev na morišču sredi gozda. Dal je napraviti pri cerkvi Sv. Ruperta žraven groba Štefana Nürnbergerja drugi grob, v katerem je našla Agata svoj večni počitek.

Herberstein pa je tudi hotel, da se označi kraj, kjer je morala vzeti Agata slovo od sveta;

a samo onemu, ki zna
Hmeljarstvo nese,
dall. Kupite zato knjigo HMELJARSTVO! Stane Din 50, vezana Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Seznam

izžrebanih številčk loterije „Katoliškega prosvetnega društva“ v Sv. Petru pod Sv. gorami, izžrebanih 30. decembra 1928.

Srečka, ki je zadela, se mora do vsetega 21. dne po žrebanju nepoškodovano vrniti loterijskemu odboru, ki bode dobitke nabavil in izdajal v roku 2. mesecev po žrebanju. Zraven vrnjene srečke je potrebno poslati potrdilo, da je srečka plačana (odrezek poštne položnice), oziroma je treba navesti, od koga se je srečka kupila, da se bo ugotovilo, je-li srečka plačana. Za pismeni odgovor je priložiti znamko za 1 Din.

Zadnji dan za dviganje dobitkov je 1. marca 1929. Kdor se do 20. januarja 1929 ne javi s srečko, ki je zadela, izgubi pravico do dobitka.

Glavni dobitki.

1. F 36778 2. G 23001 3. F 46092 4. G 37223
5. H 37778 6. F 48743 7. E 23461 8. G 19176
9. G 30802 10. G 14730 11. G 7772 12. F 17378
13. E 42454 14. G 40.925.

5 dobitkov v vrednosti po 50 Din.

E 10.083 G 48257 H 33735 E 19188 H 14917

5 dobitkov v vrednosti po 30 Din.

H 13322 H 44226 H 20136 H 49247 H 1857

10 dobitkov v vrednosti po 20 Din.

F 13812 G 13353 H 43929 H 27001 H 17072
G 41864 G 47518 H 8639 E 4328 H 17882

516 dobitkov v vrednosti po 10 Din.

Serijska A. 43345 21001 1388

Serijska B. 13571 45843 20675

Serijska E. 2085 21445 1759 36645 36642 42628
12311 45456

Serijska D. 443 26360 6131 32611 6182 35683
5199 22781 39293 35569 27181 32103 35894 17276
39003 35429 17552 32520 17980 42503 44802 10336
29948 5218 36821 30948 39156 38145 8368 27062
27701 20329

Serijska C. 2085 21445 1759 36645 36642 42628
19799 22160 26087 8224 4243 28814 40774 19468
4242 15031 28993 13868 43822 25861 29703 28163
20815 23763 23758 15708 13742 21704 44541 28808
35726 40729 40727 26800 26382 16477 26189 26768
24709 4036 26221 41267 7502, 48322

Serijska F. 35112 29112 46444 20330 36045 36046
12832 48329 46087 43351 14996 5338 29317 8900
14808 5708 15224 24275 15229 20628 5748 34020
22026 42648 27082 27777 5522 40398 50 4745
14313 22740 14126 11525 13292 46959 13246 17626
29443 48806 17120 34326 24084 10476 1200 14771

26121 11250 43064 11252 14335 5169 2771 33038
22287 24970 7748 21678 22112 8967 48823 15875
43799 14871 21840 43867 28127 34259 25756 48355
13281 17113 48975 4283 18306 47956 17772 36662
5824 13385 46035 22072 9399 9377 13107 19901
18923 8457 41229 13570 28469 1328 46944 29800
18080 41127 18725 11125 49972 8035 28340 31161
30824 35219 45702 2309 41111 10540 45320 45076
3390 3239 45072 17359 33565 24198 9237 43504
1656 6352 19680 49800 6617 34688 37630 6620

Serijska G. 44020 33817 29385 39918 9198 28788
39816 42402 12758 18092 20265 14645 5667 32059
28612 15470 38489 48647 21181 9370 22964 36229
38001 24907 14965 30566 13185 12667 23038 30299
18500 29862 37132 0643 47255 24499 407 43939
8047 40206 23746 5609 903 42127 34849 5887
9110 21714 4818 33778 47435 32556 32981 48749
19056 43101 18693 1081 19815 2567 7395 7392
7973 41706 1472 30990 42930 49089 34652 33751
13200 39273 49350 5910 49376 21634 47462 37601
35301 20344 14701 29732 42846 40936 6459 30432
8635 30439 33537 18747 4006 41851 32568 18414
30667 36340 785 31817 49638 25892 21303 47759
49603 22783 1953 5810 8158 21102 43571 12874
18509 4976 13217 44738 36612 15493 35632 37981
19284 3999 45843 36339 32413 19490 42814 17180
26607 34534 20252 14404 14406 36129 36002 15859
9129 46423 30614 29821 7667 19035 34843

Serijska H. 18974 3987 17731 13370 24371 18978
40856 43022 32159 7429 35722 13622 3717 9513
26360 26362 6431 31708 49387 39712 28066 13823
18942 36482 14908 24432 17910 28668 28671 11967
13163 20775 35962 19079 36530 2944 861 18595
16101 11116 49441 3413 28455 40931 24702 14430
30763 25266 33641 17168 46005 22899 2167 21345
38127 41215 23777 49580 23343 3269 41940 40552
8805 39880 28002 16694 4211 5821 18570 49614
34082 30505 35703 2523 8870 22927 13299 47136
34400 13089 44227 15966 30314 27437 43871 47179
47403 26175 48595 31188 22936 33976 28503 40434
24016 8986 36815 13701 47414 11421 2601 30735
19896 11424 33248 3534 2516 30571 13329 13066
25353 38730 12207 7870 48852 2168 27251 30669
35216 19010 20353 32099 47914 26172 26160 34456
14359 40314 3435 17371 21878 47181 4839 43726
43654 38396 21746 11539 39703 28591 45207 31569
6383 23132 42450 28531 17884 28102 12841 45732
40933 25771 15131 14354 7079 9061 43637 22881
14636 28036.

BUČNO OLJE,

sveže in prvovrstno, se zamenja in prodaja v
tovarni bučnega olja J. Hochmüller, Maribor,
Pod mostom št. 7, Magdalenska stran. 1378

Na prodaj gostilna, trgovina in trafika, dobro-
doča, na prometnem kraju ob okrajni cesti v
mariborski okolici, z gospodarskim poslojem
in 2 oraloma njiv in sadonosnika, se proda. Ce-
na 250.000 Din. 70.000 Din vknjiženo. Pismene
ponudbe pod »Ugoden nakup« na upravo. 44

Čevljarski pomočnik, dobro izvežban, se sprejme
tako. Oskrba v hiši. Albin Regoršek, Hajnsko,
pošta Podplat. 60

Išče se boljša deklica za vse k trem osebam za
takojsnji nastop. Plača po dogovoru. Ponudbe
s sliko na Laščinsko cesto 102. Zagreb. 62

Hrastove pragove (švelerje) kupujemo stalno:
Brata Batič, Celje. 39

KOŽE DIVJACINE

zimske (decembra do marca), veverice, bele
podlasice in druge kupuje po najvišjih cenah:
J. Ratej, trgovec, Slov. Bistrica. 1465

Izjava.

Podpisani Franc Vincek, vžitar v Stojncih
obžalujem, o g. Egidiju Resman, trg. v Stojncih iz-
rečene neupravičene in izmišljene očitke v zadevi
rubeži pri M. Vincek ter se mu zahvaljujem, da mi
je odpustil in odstopil od zasebne obtožbe.
Stojnci, dne 2. januarja 1929.

51

Franc Vincek l. r.

V lekarnah, drog.
in kjer so vidni plakati.

dal je napraviti na tem mestu kameniti križ. Bil
je postavljen iz štirioglatih plošč temnega pešče-
nega kamnja, z ravnotakimi ploščami je bil tudi
pokrit, na vrhu je stal križ iz istega kamna. Ob
vznožju so bile tri stopnice, v križu samem pa
štiri vdolbine.

Graččakinja je postala od dneva, ko se je se-
šla s svojim sinom, popolnoma spremenjena. Svo-
jih prostorov ni zapustila, pač pa je nemirno
hodila po sobanah, dostikrat pozno v noč.

Postajala je vedno bolj bleda in lasje so ji
popolnoma osiveli. Govorila ni z nobenim, prepus-
tila je vso skrb oskrbniku Jakobu Hess. Ni
trpela nobenega zraven sebe, sama je sedela v
kakem kotu ter gledala topo pred se.

S svojim sinom se ni sešla več, če tudi ji je
bilo videti, da bi rada ž njim govorila. Minulo je
od zadnjega sestanka že leto dni. —

Bila je neka viharna noč. Že dva dni je pihal
močen jug sem od Sv. Barbare, da so stokala dre-
vesa pod silo viharja in marsikatero močno deblo
je bilo izruvano iz tal. Črni oblaki so se pripodili
od Pohorja ter zakrili celo nebo. Če tudi je bilo
že pozno v jeseni, je nastala naenkrat neka po-
sebna vročina, začelo je bliskati in grmeti, da se
je tresla zemlja.

Vedno hujše je razsajal vihar ter se upiral v
zidovje gradu, da so pokali trami.

Graččakinja je bila ta večer posebno nemirna.
Že nekaj dni sem je kazala neko posebno razbur-
jenost. Prestrašil jo je vsak najmanjši šum, sko-
čila je nagloma iz naslonjača, se prijala za glavo
ter plaho gledala proti dverim, dvignile roke ka-
kor bi se hotela ubraniti nekoga, ki se ji je hotel
bližati. Urnih korakov je zbežala v bližnjo sobo
ter po nekaj časa plaho gledala, če ni kdo v prvi
sobani. Spanja skoraj nič ni imela, vedno je mo-
rala biti služkinja pri njej, ki je pazila, da ni
ugasnila luč. In če se je že usmilo graščakinje
zaželjeno spanje, je bilo nemirno. Večkrat je zaje-
čala, mahoma planila kvišku ter vsa prestrašena
vzkliknila: »Bežite, pustite me, grde pošasti, kaj
se silite k meni?« Služkinja je imela velike te-
žave, da je graščakinjo pomirila, ki se je po teh
dogodljajih tresla na celem telesu.

Omenjeni večer pa je bila čisto spremenjena.
Celi dan že ni zavžila nobene jedi, bežala je iz
ene sobe v drugo. Razdivjanost v naravi je njene
živce razburila še bolj. Silen piš je odpiral okna
ter lomil šipe, da je ugasnila luč. V trenutku se
odprejo vrata. Graščakinja gleda vsa zbegana —
zdaici zakriči.

„Smeh in jok - naših otrok“

Berite knjigo „Iz otroških ust“ I. del Din 8-50, II. del
Din 16.—. Kupite jo v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Moderno opremljena veletrgovina z manufakturo

Valentin Hladin, Celje

Prešernova ulica 14 poleg nemške cerkve

Ogromna izbira raznega svežega, iz svetovnih tovarn izhajajočega manufakturnega blaga. — Veilka zaloga raznih pletenin, ženske in moške kratke robe, svilenih rut, nogavic ter raznih potrebščin za krojače in šivilje. — V razvedrilo strank igra dnevno radio-koncert. — Oglejte si pred vsakim nakupom mojih 18 izložb! 2

Oglašujte v „Slovenskem gospodarju“!

Posredovalnica K. Troha

za nakup in prodajo posestev, hiš, vil itd. v Mariboru,
Slovenska ulica 2, se je

preselila

na Aleksandrovo cesto 18, II. nadstropje.

Sedaj ugodno na prodaj enonadstropna hiša z vrtom
za 150.000 Din, dalje dvonadstropna stanovanjska hiša
za 400.000 Din. 4

Izredni občni zbor

Gospodarske zadruga v Ormožu

se bo vršil

dne 17. januarja 1929 ob 9. uri v Kletarski gostilni
s sledečim dnevnim redom:

Volitev načelnika in slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil
sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in
pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno
sklepa ne glede na število navzočih članov. 8

Kože divjačine

zajčje, lisičje, kunine, dihurjeve itd.
kakor tudi vse vrste surovih kož ku-
pujem po najvišjih cenah

Makso Tandler

Zagreb, Boškovičeva ulica 40. 1487

Brzjavljivi: Tauria Zagreb.

Telefon 38-89.

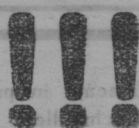

Veliki **CENIK**
ilustrovani

dobite zastoj! Zahtevajte ga od Skladišča

Meinel in Herold
Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. LORGER Maribor št. 108

Violine od Din 95.-. Ročne harmonike od
Din 85.-. Tamburice od Din 98.-. Gramo-
foni od 345.- dalje. 1286

»Duhovi so, ki hodijo tu po gradu — bežite od mene, ha, zdaj te spoznam, ti si, ki hočeš k meni — Agata — ah, zgini, ne morem gledati tvojega obraza, kako si blede, upadla, in kažeš mi tvoj bel vrat in široka rana zeva, iz nje teče kri, mrtvo dete nosiš na rokah ter ga prožiš proti meni in kličeš: Glej, tvoja kri, ti si ga umorila, a mene dolžiš — prokleta bodi, iz maščevanja si to storila, ha, beži, prikazen — kri teče — kri, ne morem je videti one glave, ki leži na tleh, — strašno me gledajo umirajoče oči, proč, proč od tod —!«

Graščakinja zbeži v kot za visoki naslonjač, si zakrije oči, da bi ne gledala več tako groznega prizora.

A zopet nastane strašen šum, piskanje po sobani in tresk vrat. Graščakinja se vsa zmedena dvigne ter se opotekaje bliža oknu, da se pri svežem zraku opomore. Pogleda skozi okno, temno je vse okoli, zdajci se zabliška, graščakinja skoči od okna, zdelo se ji je, kakor bi videla črno postavo, ki se plazi po zidu, zdaj je dosegla okno, polagoma se je privlekla skozi odprtino v sobo, tam v kotu se je upostavila.

Graščakinja zbeži v nasprotni kot, zagrabi stol, ga drži —

»Kaj se dviga tam iz onega kota — črna pošast me gleda, vedno večja in večja postaja, rdeče oči me strašno gledajo — proč, pošast, zgini, kaj iščeš tukaj, ah, sedaj steguješ roke proti meni, nimaš pravice do mene, a ti se zaničljivo režiš: Moja si, morilka, dan obračuna je prišel — glej jo, krvavo glavo, ti si jo dala odsekati, sedaj si v mojih rokah — ha, zdaj te spoznam, vrag si — ha, držiš me, vlečeš naprej — izpusti!«

Graščakinja se krčevito oprime naslonjača, za katerim se je skrivala, da bi se ubranila pošasti, ki jo je hotela ugrabiti. Oči so se ji svetile v največjem strahu in blaznosti.

V tem trenutku svetel blisk, strašen grom, da se je tresel cel grad, veter zaloputne vrata — grozen, pretresljiv krik — zamolkel padec po tleh, nato je postalo vse tiho.

Služkinja Magdalena, ki je bila zaposlena v bližnji sobi, je slišala krik in stopila z lučjo urno v dvorano, v kateri je stanovala graščakinja. Nudil se ji je pretresljiv prizor.

Sredi sobane je ležala graščakinja navznak — mrtva. Njen obraz je bil popačen, oči na široko odprte, vse je kazalo na prestani veliki strah.

Socijalno vprašanje

spoznavaj in pomagaj rešiti! Zato si kupi
dr. Iersjevo knjigo: „Socijalno vprašanje“
za Din 28.- v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu ki obstoja že 64 let

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

v Celju, Krekov trg (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Za hranil. vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. — Vse prošnje rešuje brezplačno. 4

FRAN STRUPI, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakršna steklarska dela. — Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno in na debelo.

2

Na drobno in na debelo.

Ženine in neveste!

Geneje in beljše kot povsod kupite blago za poročne obleke pri tvari Franc Kolerič, Apače. 1555

Viničarja, poštenega, s 3 ali več delavskimi močmi, se takoj sprejme. Njiv dovolj, živina v oskrbo, če ni lastne. Veleposstvo Šegula, Hlapenci, p. Juršinci. 17

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA d.d.

Podružnica Maribor

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk drž. razredne loterije

Jaz imam veliko izbiro.

Jaz prinašam od modnega blaga najnovjše in najlepše.

Jaz kupujem samo dobro blago na veliko zato je poceni.

Jaz kupujem naravnost od tovarne.

Jaz imam stalne cene

Jaz rabim denar.

Jaz prodajam pocenil

Franc Kolerič, trgovina, Apače.

VOZNI RED

Železniških in avtomobilskih zvez Slovenije, veljaven od 7. oktobra 1928, se dobi v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila v Mariboru. Cena Din 2.—.

Svetovnoznano fosfornokislo klajno apno

katero se je uporabljalo l. 1901 do 1914 v naših krajih zelo pohvalno v vsakem gospodarstvu, priporočamo danes ta neprecenljiv preparat ponovno v nakup in uporabo, katerega bi se naj opetovano s uspehom posluževali vsi naši ekonomski in kmetovalci.

Fosfornokislo klajno apno ima tri dobre lastnosti:

1. V prvi vrsti služi posebno pri svinjah proti rdečici.
2. Je prvostopenjsko krmilno sredstvo, ki vpliva na rast pri reji konj, goved, telčkov, svinj in drobnice, posebno pri prašičkih.
3. Pridobi gnoj je znatno boljši, ker pridobi 100% na fosfornem zadržanju in se je izkazal že nekdanj kot zelo uporaben.

Pri vprežni živini, katera je po zimi izpostavljena mrazu in mokroti, je klajno apno posebno pri konjih zelo dobro sredstvo proti prehlajenju in proti drugim boleznim.

Pri prvem obroku se da na dan in glavo polno jedilno žlico fosfornokislega klajnega apna, na naslednje dni namočeni krmil. Pozneje preko dneva navadno hrano. 1290

Dobi se v zalogi moke L MESTNEGA MLINA V CELJU z najboljšimi in najbolj poznanimi mlinskimi izdelki. Maks Gmeinski, Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

Vaš Thürpil je kot edino obstoječe odvrčajoče sredstvo pri driski telet celo v najtežjih slučajih čudeže delal. O Thürpilu se lahko samo ugodno pove.

L. D. ekonom in U.

Thürpil se dobi pri živinozdravnikih in lekarnarjih. Zahtevajte pristen Thürpil in odklanjajte nadomestilo.

Edini izdelovatelj:

CL. LAGEMAN, CHEM. FABRIK AACHEN.

Zastopstvo:

»Lykos« Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ul. 3.

Pohištvo — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkanina i. t. d., najboljša in najcenejša pri **KARLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ul. 20**
Brezplačni ceniki. 1410 Brezplačni ceniki.

Kupim

orehove, hrastove in jesenove hlode in rezan material iz belega, čvrstega blaga. Ponudbe na E. Grünschlager, Graz, Frauengasse 7. 10

Rum si sami narediti poceni, če kupite »Rumov cvet« v drogeriji Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 1514

Ofer, najmanj 2 delavski moči, se sprejme, Slovenska ulica 8, Maribor. 7

Svinjske kože in fižol vseh vrst kupuje vedno po najvišji ceni trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. 1547

Točno na sekundo!

Štev. 100. Dobra švicarska Anker-Remont. Roskopf oves 10

49 Din 60 p

Štev. 111 z radijskim številnikom ter radijevimi kazalci samo

69 Din 20 p

Prava švicarska

3 letno jamstvo

Št. 105. Prava Anker-budilka 16 cm visoka samo 64 Din 20 p. Ni nevarnosti! Kar ne odgovarja, se izmenja ali se vrne dar. Prave švicarske žepne ure ure z zapestnico, budilke, ure z nihalom, verižice, prstani, uhani, zlati in srebrni predmeti takorekoč po **tvorniških cenah** v ogromni izbiri v velikem ilustrovanem sijajnem ceniku, katerega dobite **brezplačno** ako pošljete Vaš točni naslov na urarsko tvrdko **H. Suttner, Ljubljana št. 992.** Suttnerjeva »IKO« ura je ura za celo življenje!

Denar naložite najboljša in najvarnejša pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Vlagatelji ne plačajo od obresti **nobenega rentnega davka** ter dobijo obresti izplačane v celoti brez kakega odtegljaja.

Najvarnejša in najboljša naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v lastni hiši, Cankarjeva ulica št. 4 poleg davkarije

Stanje hranilnih vlog nad 70.000.000 Din. — Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Posojilnica je kot kmetijska zadruga prosta rentnega davka.